

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Dokument Konsultimi

**Koncept Dokumenti për Amendamentimin e Rregullës
(ZRRE/Rregulla Nr. 03/2023) për Vet-Konsumatorët me
Burime të Ripërtërishme**

DEKLARATË

Ky Dokument Konsultimi është përgatitur nga ZRRE-ja me qëllim të mbledhjes së komenteve të palëve të interesit. Raporti nuk paraqet vendim të ZRRE-së dhe nuk duhet të konsiderohet si i tillë.

tetor 2026

Përmbajtja

Lista e shkurtesave.....	1
Përmbledhje ekzekutive.....	2
1. Hyrje	1
2. Përmbledhje e procesit	2
2.1. Dokumentet relevante.....	2
3. Korniza ligjore dhe e politikave	3
3.1. Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë 3	
3.2. Politikat dhe objektivat kombëtare të energjisë	4
3.3. Acquis relevante e BE-së dhe parimet rregullatore	4
4. Vlerësimi i Rregullës aktuale (ZRRE/Rregulla Nr. 03/2023) dhe analiza e mangësive	5
4.1. Përmbledhje e Rregullës aktuale	5
4.2. Analiza e mangësive ndaj Ligjit Nr. 08/L-258	6
4.3. Përvoja praktike dhe performanca e deritanishme	14
4.4. Përfitimet mjedisore dhe shoqërore	18
5. Dizajni i Rregullës së përditësuar për Vetë-Konsumatorët.....	19
5.1. Statusi i vetë-konsumatorit, përshtatshmëria dhe pragjet e kapacitetit	21
5.2. Metodologjia për vlerën monetare të energjisë elektrike të tepërt	22
5.3. Kohëzgjatja e periudhës së shfrytëzimit të kreditit monetar dhe kushtet e shfrytëzimit ..	24
5.4. Alokimi i kostove të rrjetit dhe tarifat specifike për Vet-konsumatorët	25
5.5. Regjistrimi dhe autorizimi i thjeshtuar	26
5.6. Matja, përgjegjësia për balancim dhe obligimet e furnizuesit	27
5.7. Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht dhe konsumi vetanak kolektiv	28
5.8. Ruajtja e energjisë dhe konfigurimi teknik	29
5.9. Kufizimi i kapacitetit të rrjetit në zona të caktuara	29
5.10. Vazhdimësia e skemës ekzistuese mbështetëse	30
Shtojca 1: Praktika ndërkombëtare në rregullimin e Vet-konsumatorëve.....	31
A1.1 Shqipëria.....	33
A1.2 Maqedonia e Veriut	33
A1.3 Rumania	35
A1.4 Spanja	36
A1.5 Polonia.....	37

Lista e figurave

Figura 1 Përmbledhje e procesit të zhvillimit të Rregullës për Vet-Konsumatorët	2
Figura 2 Kapaciteti kumulativ i instaluar (në MW) i Vet-konsumatorëve të autorizuar (gusht 2026) .	14
Figura 3 Numri kumulativ i Vetë-Konsumatorëve të autorizuar (gusht 2026)	14
Figura 4 Normat e vlerësuara lëvizëse 30-ditore të kapjes së FV-së në ALPEX	15
Figura 5 Çmimet orare një ditë para sipas muajve (2025 / 2026) përballë profilit diellor FV	16
Figura 6 Shembull ilustrues: efekti i periudhës së ndërprerjes së kreditit në kreditet e faturimit neto	16
Figura 7 Ndarja e kostove/përfitimeve sistimore për kWp për një Vet-konsumator, në nivele të ndryshme tensioni dhe në shkallë të ndryshme të konsumit vetanak	18
Figura 8 Çmimi i ankandit primar të EU ETS (EEX)	19

Lista e tabelave

Tabela 1 Pasqyra e kërkesave të Ligjit Nr. 08/L-258 ndaj Rregullës aktuale për Vet-Konsumatorët	7
Tabela 2 Përmbledhje e drejtimit të propozuar në këtë kapitull.....	19
Tabela 3 Pragjet e kapacitetit, shpërblimi dhe trajtimi i tarifave të rrjetit për Vet-konsumatorët në pesë skemat e shqyrtuara	32

Lista e shkurtesave

ALPEX	Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike
CAPEX	Shpenzime kapitale
CBAM	Mekanizmi i Rregullimit Kufitar të Karbonit
OSSH	Operatori i Sistemit të Shpërndarjes
BERZH	Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim
ZRRE	Zyra e Rregullatorit për Energji
ETS	Sistemi i Tregtimit të Emetimeve
BE	Bashkimi Evropian
TU	Tension i ulët
TOT	Tarifa e Operatorit të Tregut
TM	Tension i mesëm
FV	Fotovoltaik
RED II	Direktiva (BE) 2018/2001 për promovimin e përdorimit të energjisë nga burimet e Ripërtërishme
RED III	Direktiva (BE) 2023/2413 që ndryshon Direktivën (BE) 2018/2001
BRE	Burimet e Ripërtërishme të Energjisë
TOS	Tarifa e Operatorit të Sistemit
OST	Operatori i Sistemit të Transmetimit

Përmbledhje ekzekutive

Ky Koncept Dokument parashton parimet udhëzuese për amendamentimin e Rregullës (ZRRE/Rregulla Nr. 03/2023) për Vet-Konsumatorët me Burime të Ripërtëritshme të Energjisë, me qëllim të përafrimit të saj me Ligjin Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë (Ligji për BRE), i miratuar në vitin 2024. Dokumenti është përgatitur nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) dhe konsulentët e saj, të financuar nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), si bazë për mbledhjen e komenteve të palëve të interesit. Komentet e pranura gjatë konsultimit publik do të shërbejnë për hartimin e Rregullës së amendamentuar.

Vet-konsumatori, përkatësisht vet-konsumatori i energjisë së Ripërtëritshme, është konsumatori i cili njëkohësisht merr energji elektrike nga rrjeti dhe prodhon energji elektrike për nevojat e veta, duke e injektuar tepricën në rrjet. Rregulla që rregullon vet-konsumatorët, aktualisht në fuqi, është miratuar nga ZRRE-ja në gusht të vitit 2023. Pas një kohe të shkurtë, në maj të vitit 2024, Kuvendi i Kosovës miratoi Ligjin për BRE. Megjithatë në përgjithësi është në përputhje me parimet e Rregullës, Ligji për BRE i përcakton më në detaje të drejtat dhe përgjegjësitë e vet-konsumatorëve të energjisë së Ripërtëritshme dhe e obligon ZRRE-në të miratojë legjislacionin sekondar për zbatimin e tyre. Ndër të tjera, Ligji për BRE kërkon nga ZRRE-ja të përcaktojë pragun e pjesëmarrjes, vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt, periodat e rregullimit të llogarive dhe të shfrytëzimit të kreditit, kthimin e kostove të rrjetit nga vet-konsumatorët, procedurat e thjeshtuara të njoftimit, alokimit të kostove të kyçjes, të matjes dhe të përforcimit të rrjetit ndërmjet vetë-konsumatorit dhe operatorit të rrjetit, si dhe kushtet që zbatohen për vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht.

Ky Koncept Dokument vlerëson përputhshmërinë e Rregullës me këto kërkesa ligjore dhe identifikon se cilat dispozita janë të përputhura, të pjesshme, devijojnë apo mungojnë, në kontekstin e obligimeve të Kosovës si Palë Kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë dhe të acquis-së relevante të BE-së. Dokumenti shqyrton gjithashtu performancën e skemës deri më sot, duke vënë në dukje se Rregulla ka nxitur investime në mbi 40 MW kapacitet të rreth 1,400 vet-konsumatorë, ende nën objektivin prej 100 MW të parashikuar në Strategjinë e Energjisë për vitin 2031.

Konsumi vetanak zvogëlon vëllimin e energjisë elektrike të tërhequr nga rrjeti dhe i ul humbjet në rrjet, ndërsa teprica e injektuar në nivel lokal mund të konsumohet në afërsi pa kaluar nëpër sistemin më të gjerë. Njëkohësisht, meqenëse tarifatat për shfrytëzimin e sistemit në Kosovë janë vëllimore, energjia elektrike e prodhuar dhe e konsumuar pas njehsorit nuk bart asnjë tarifë rrjeti, duke krijuar pagesa të shmangura të cilat rikuperohen nga konsumatorët e tjerë. Tarifa ekzistuese e vet-konsumatorit mbi energjinë e injektuar e adreson këtë vetëm pjesërisht dhe nuk i përfshin instalimet me shkallë shumë të lartë të konsumit vetanak apo ato me zero injektim në rrjet. Përfitimi mjedisor i konsumit vetanak, gjithnjë e më relevant në kuadër të Mekanizmit të Rregullimit Kufitar të Karbonit të Bashkimit Evropian, njihet si përfitim më i gjerë shoqëror dhe jo si kosto që duhet rikuperuar përmes tarifave të energjisë elektrike.

Mbi këtë bazë, dokumenti parashton drejtimin që ZRRE-ja propozon për secilën çështje të dizajnit që Ligji për BRE kërkon që ta zgjidhë Rregulla e amendamentuar, së bashku me alternativat e shqyrtuara. Pragjet e diferencuara të kapacitetit parashihet të ruhen në nivelet aktuale. Kapaciteti i përshtatshëm për skemën mbetet i kufizuar në çdo rast nga kapaciteti i kontraktuar i kyçjes, nga kërkesa që injektimi vjetor të mbetet nën tërheqjen vjetore, si dhe nga çdo kufizim lokal i rrjetit i vendosur për arsye teknike të arsyetuara. Energjia elektrike e injektuar në rrjet vlerësohet sipas çmimit në tregun një ditë para të ALPEX para për orën e injektimit, ndërsa çdo tarifë specifike për vetë-konsumatorët identifikohet veçmas. Periodat e shfrytëzimit të kreditit monetar zgjatet në një vit kalendarik, nga 1 janari deri më 31 dhjetor. Kostot e rrjetit rikuperohen në bazë tranzitore përmes një komponenti të lidhur me kapacitetin e instaluar të objektit gjenerues të Ripërtëritshëm të vet-konsumatorit, i matur si kapacitet nominal i inverterit në kW AC, ndërsa kthimi i kostove fikse të rrjetit adresohet në afat më të gjatë përmes metodologjisë së përgjithshme të tarifave të rrjetit dhe jo përmes një tarife të

përhershme vetëm për vet-konsumatorët. Dokumenti propozon gjithashtu një procedurë të shkallëzuar të regjistrimit, koeficientë fiksë të ndarjes për vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht, masa mbrojtëse teknike për ruajtjen e energjisë, si dhe një kornizë transparente për kufizimet lokale të rrjetit.

1. Hyrje

Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) është duke shqyrtuar dhe amendamentuar Rregullën për Vet-Konsumatorët me Burime të Ripërtëritshme, me qëllim të përafrimit të saj me Ligjin Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë ("Ligji për BRE") dhe me acquis-in e Bashkimit Evropian që Kosova është zotuar ta zbatojë sipas Traktatit për themelimin e Komunitetit të Energjisë.¹ Vet-konsumatori (vet-konsumatori i energjisë së Ripërtëritshme) është konsumatori i cili njëkohësisht merr energji elektrike nga rrjeti dhe prodhon energji elektrike për nevojat e veta, duke e injektuar tepricën në rrjetin elektrik. Vet-konsumatorët janë instrument kyç për de-karbonizimin dhe sigurinë e energjisë dhe u mundësojnë konsumatorëve familjarë dhe bizneseve të zakonshme të marrin pjesë aktive në tregun e energjisë.

Rregulla aktuale, e miratuar më 18 gusht 2023, ka vendosur skemën mbështetëse të faturimit neto, kriteret e përshtatshmërisë, tarifën e vet-konsumatorit, kërkesat teknike dhe dispozitat për vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht. Ligji për BRE, i miratuar në vitin 2024, sjell kërkesa të reja dhe më të detajuara për vet-konsumatorët e energjisë së Ripërtëritshme dhe e obligon ZRRE-në të miratojë legjislacion sekondar për të siguruar zbatimin e tyre.² Meqenëse Rregulla aktuale i paraprin Ligjit për BRE, disa nga dispozitat e saj tani duhet të rishikohen dhe të përditësohen në mënyrë që të jenë plotësisht të përputhshme.

Ky Koncept Dokument parashtron parimet udhëzuese për amendamentimin e Rregullës për Vet-Konsumatorët me Burime të Ripërtëritshme dhe është përgatitur nga ZRRE-ja dhe konsulentët e saj, të financuar nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), si bazë për mbledhjen e komenteve të palëve të interesit. Komentet e pranura gjatë konsultimit publik do të shërbejnë për hartimin e Rregullës së amendamentuar, e cila do të zhvillohet pas një shqyrtimi të mëtejshëm e të hollësishëm të komenteve të palëve të interesit.

Dokumenti është i strukturuar si vijon:

- Kapitulli 2 ofron një përmbledhje të procesit të hartimit të Rregullës së amendamentuar për Vet-Konsumatorët;
- Kapitulli 3 parashtron kornizën ligjore dhe të politikave, duke filluar nga legjislacioni kombëtar i Kosovës dhe ndërlidhja e tij me obligimet ndaj Komunitetit të Energjisë dhe me acquis-in e BE-së;
- Kapitulli 4 vlerëson Rregullën aktuale për Vet-Konsumatorët dhe identifikon mangësitë ndaj kërkesave të Ligjit për BRE;
- Kapitulli 5 parashtron mënyrën se si Rregulla e amendamentuar do t'i adresojë çështjet themelore të dizajnit që Ligji për BRE kërkon t'i zgjidhë: kriteret dhe pragjet, kornizën e kompensimit dhe vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt, periudhën e kreditit, tarifat e rrjetit, regjistrimin dhe raportimin, matjen dhe obligimet e furnizuesit, vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht dhe komunitetet, si dhe ruajtjen e energjisë;
- Shtojca 1 paraqet shqyrtimin e praktikave ndërkombëtare të cilat janë analizuar gjatë shqyrtimit të dizajnit të rekomanduar.

¹ Zyra e Rregullatorit për Energji, Rregulla për Vet-konsumatorët me Burime të Ripërtëritshme, ZRRE/Rregulla Nr. 03/2023. (Prishtinë, 18 gusht 2023)

² Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, Kuvendi i Republikës së Kosovës (2024);

2. Përmbledhje e procesit

ZRRE-ja i kushton rëndësi të veçantë konsultimit publik si komponent themelor i zhvillimit të politikave rregullatore. Amendamenti i Rregullës për Vet-Konsumatorët do të përfshijë dy faza të konsultimit publik: (i) një konsultim fillestar mbi këtë Koncept Dokument, i përqendruar në kornizën konceptuale: modelin e kompensimit, vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt, pragun e pjesëmarrjes, tarifat e rrjetit, regjistrimin dhe raportimin; dhe (ii) një konsultim të mëvonshëm mbi vetë draftin e Rregullës së amendamentuar, me qëllim të shqyrtimit të shkallës së përputhjes së tij me konkluzionet e fazës së parë. Ky proces dy-hapësh siguron që kontributi i palëve të interesit të integrohet si në fazën konceptuale, ashtu edhe në atë të hartimit të Rregullës.

Figura 1 Përmbledhje e procesit të zhvillimit të Rregullës për Vet-Konsumatorët

ZRRE-ja i fton palët e interesit të sektorit të energjisë dhe palët e tjera të interesit që të kontribuojnë në këtë proces duke e shqyrtuar dhe komentuar Koncept Dokumentin e propozuar. Palët që dëshirojnë të paraqesin komente lidhur me propozimet e ZRRE-së ftohen t'i dërgojnë komentet e tyre me shkrim përmes postës elektronike në ero.pricing-tariffs@ero-ks.org jo më vonë se 16 tetor 2026. Komentet mund të adresohen edhe për Departamentin e Çmimeve dhe Tarifave dhe të dërgohen me postë në adresën si vijon:

Zyra e Rregullatorit për Energji, Rr. Besa Imami, Ndërtesa Beni Dona, Aneksi Donika 2, Hyrja B, Kati 3, 10000 Prishtinë

2.1. Dokumentet relevante

Ky Koncept Dokument duhet lexuar së bashku me instrumentet kryesore ligjore dhe të politikave që rregullojnë kornizën e Vet-konsumatorëve në Kosovë:

Ligji për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtrishme të Energjisë	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=89043
Ligji Nr. 05/L-084 për Rregullatorin e Energjisë	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12694
Ligji Nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12744
Ligji Nr. 05/L-100 për Ndihmën Shtetërore	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=13270
Rregulla për Vet-Konsumatorët me Burime të Ripërtrishme	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=92747
Rregulla për Licencimin e Aktiviteteve të Energjisë në Kosovë	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=92746

3. Korniza ligjore dhe e politikave

Ky kapitull parashtrohet kornizën ligjore dhe të politikave brenda së cilës do të hartohet Rregulla e re për Vet-Konsumatorët. Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë ("Ligji për BRE") është legjislacioni themelor për këtë dokument dhe përcakton të drejtat dhe obligimet e Vet-konsumatorëve të energjisë së Ripërtëritshme, si dhe i cakton detyra specifike rregullatore Zyrës së Rregullatorit për Energji (ZRRE). Këto dispozita plotësohen nga Ligji për Rregullatorin e Energjisë, Ligji për Energjinë dhe Ligji për Energjinë Elektrike, të cilët përcaktojnë mandatin e përgjithshëm të ZRRE-së për rregullimin e sektorit të energjisë elektrike dhe për miratimin e legjislacionit sekondar.

Legjislacioni kombëtar i Kosovës është zhvilluar në kuadër të obligimeve të vendit si Palë Kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë dhe transponon pjesë relevante të *acquis* të energjisë të Bashkimit Evropian. Prandaj, Direktiva për Energjinë e Ripërtëritshme dhe Direktiva për Tregun e Energjisë Elektrike mbeten të dobishme për kuptimin e objektivave dhe parimeve që qëndrojnë pas kornizës kombëtare.

Ky kapitull fillon me kornizën ligjore kombëtare të zbatueshme dhe më pas shpjegon ndërlidhjen e saj me obligimet e Kosovës ndaj Komunitetit të Energjisë dhe me *acquis* relevant të BE-së.

3.1. Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë

Ligji për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë është miratuar në vitin 2024 dhe vendos bazën ligjore për rregullimin e vetë-konsumatorëve të energjisë së ripërtëritshme në Kosovë. Ai përcakton të drejtat kryesore të vet-konsumatorëve, trajtimin e energjisë elektrike të tepërt, procedurat e zbatueshme të kyçjes dhe të regjistrimit, si dhe cakton përgjegjësi specifike për ZRRE-në dhe për operatorët e sektorit të energjisë elektrike. Dispozitat më relevante për Rregullën e rishikuar për Vet-konsumatorët janë Nenet 28 deri 31 dhe Nenet 36 deri 38.³

Nenet 28-31 përcaktojnë të drejtat dhe obligimet kryesore të vetë-konsumatorëve individualë dhe të atyre që veprojnë bashkërisht, duke përfshirë prodhimin, ruajtjen, ndarjen e energjisë elektrike dhe shitjen e energjisë elektrike të tepërt. Ato gjithashtu vendosin skemën e faturimit neto, duke kërkuar nga furnizuesit të blejnë energjinë elektrike të tepërt dhe nga ZRRE-ja të përcaktojë elemente kyçe si pragjet e aplikueshme, vlerësimin e tepërcës, periudhat e rregullimit të llogarive dhe të kreditit, si dhe metodologjitë për tarifat ose pagesat specifike të rrjetit të zbatueshme për vetë-konsumatorët. Ligji kërkon gjithashtu procedura të thjeshtuara të regjistrimit, duke përfshirë një proces 30-ditor për konsumatorët familjarë, dhe i jep ZRRE-së përgjegjësinë për përcaktimin e kriterëve të caktuara të zbatueshme për Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht.

Nenet 36 deri 38 rregullojnë qasjen në rrjet, kyçjen dhe alokimin e kostove të kyçjes, duke kërkuar procedura transparente dhe jo-diskriminuese të kyçjes, si dhe një proces të thjeshtuar njoftimi për instalimet e Vet-konsumatorëve deri në 50 kW. Neni 38 alokon kostot e kyçjes së teknologjive të energjisë së ripërtëritshme në sistem. Sipas Nenit 38.1, vetë-konsumatori bart koston e pikës së kyçjes, duke përfshirë punimet e ndërtimit dhe të instalimit, pajisjet matëse të nevojshme për regjistrimin e energjisë elektrike të dorëzuar dhe të pranuar, si dhe çdo kosto të përforcimit të rrjetit. Sipas Nenit 38.2, kur vetë operatorin e rrjetit cakton ndryshime në pikën e kyçjes ose në pajisjet matëse pasi kyçja

³ Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, Kuvendi i Republikës së Kosovës (2024)

të jetë aprovuar, ato kosto i bart operatori; operatori mbulon gjithashtu koston e optimizimit, forcimit dhe zgjerimit të sistemit të shpërndarjes sipas metodologjisë përkatëse të taksave për kyçe të aprovuar nga ZRRE-ja. Autorizimi më i gjerë i ZRRE-së për miratimin dhe zbatimin e Rregullës së rishikuar për Vet-konsumatorët mbështetet në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, Ligjin për Energjinë dhe Ligjin për Energjinë Elektrike, të cilët i japin kompetencat e përgjithshme rregullatore, ato të përcaktimit të tarifave dhe të miratimit të legjislacionit sekondar. Për më tepër, çdo mbështetje financiare e ofruar për vet-konsumatorët duhet të jetë në përputhje me kornizën e ndihmës shtetërore të Kosovës, duke përfshirë Ligjin për Ndhimën Shtetërore.

3.2. Politikat dhe objektivat kombëtare të energjisë

Korniza ligjore mbështetet nga objektivat më të gjera të politikave energjetike të Kosovës. Strategjia e Energjisë e Republikës së Kosovës 2022-2031 e identifikon zgjerimin e gjenerimit të energjisë së Ripërtëritshme dhe të burimeve të shpërndara të energjisë si komponentë të rëndësishëm të transformimit të sektorit të energjisë elektrike, ku pritet që Vet-konsumatorët të kontribuojnë përmes gjenerimit të shpërndarë solar. Strategjia parasheh një nivel indikativ prej rreth 100 MW kapacitet solar të instaluar të Vet-konsumatorëve deri në vitin 2031⁴. Prandaj, zhvillimi i një kornize efektive për Vet-konsumatorët shërben njëkohësisht për një funksion ligjor dhe një funksion të politikave. Ajo zbaton të drejtat dhe obligimet e përcaktuara me legjislacionin kombëtar, duke mbështetur njëkohësisht objektivat më të gjera për shfrytëzimin e energjisë së Ripërtëritshme, pjesëmarrjen e konsumatorëve dhe gjenerimin e decentralizuar. Korniza duhet t'i balancojë këto objektiva me kthimin e kostove të rrjetit, shfrytëzimin efikas të sistemit të shpërndarjes, mos-diskriminimin ndërmjet përdoruesve të rrjetit dhe qëndrueshmërinë financiare të sistemit elektro-energjetik.

3.3. Acquis relevante e BE-së dhe parimet rregullatore

Si Palë Kontraktuese e Komunitetit të Energjisë, Kosova transpozon legjislacionin relevant të BE-së për energjinë pasi të jetë inkorporuar në acquis-në e Komunitetit të Energjisë.

Për vetë-konsumatorët e energjisë së ripërtëritshme, instrumentet kyçe janë Direktiva (BE) 2018/2001 (RED II)⁵, e ndryshuar më vonë me Direktivën (BE) 2023/2413 (RED III)⁶, dhe Direktiva (BE) 2019/944⁷. RED II vendos të drejtat themelore për Vet-konsumatorët e energjisë së ripërtëritshme, duke përfshirë të drejtën për të prodhuar, ruajtur dhe shitur energji elektrike të ripërtëritshme, mbrojtjen nga pagesat diskriminuese ose jo-proporcionale dhe shpërblimin e përshtatshëm për energjinë elektrike të injektuar në rrjet, duke ofruar njëkohësisht edhe kornizën për Komunitetet për Energji të Ripërtëritshme.

Direktiva (BE) 2019/944 e plotëson këtë përmes konceptit më të gjerë të konsumatorit aktiv, duke përfshirë parimet për tarifa të rrjetit kosto reflektuese dhe jo-diskriminuese, trajtimin e ndarë të energjisë elektrike të injektuar dhe të tërhequr, shmangien e tarifës së dyfishtë të paarsyeshme për energjinë elektrike të ruajtur, si dhe komunitetet e energjisë të qytetarëve. Këto dispozita kanë ndikuar në kornizën kombëtare të Kosovës, duke përfshirë Ligjin Nr. 08/L-258.

Për rishikimin e Rregullës për Vet-Konsumatorët, korniza e BE-së dhe e Komunitetit të Energjisë ofron kontekst dhe udhëzime të rëndësishme për parime si mos-diskriminimi, vlerësimi i përshtatshëm i energjisë elektrike të injektuar, shfrytëzimi kosto-reflektues i rrjetit, shmangia e tarifës së dyfishtë, procedurat e thjeshtuara dhe ndarja e energjisë. Megjithatë, legjislacioni kombëtar i Kosovës mbetet

⁴ Ministria e Ekonomisë, Strategjia e Energjisë e Republikës së Kosovës 2022–2031, e miratuar nga Kuvendi më 8 mars 2023 dhe e publikuar më 16 mars 2023.

⁵ Direktiva (BE) 2018/2001 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 11 dhjetor 2018, për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e ripërtëritshme (rishikim), Gazeta Zyrtare e Bashkimit Evropian L 328 (21 dhjetor 2018)

⁶ Direktiva (BE) 2023/2413 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 18 tetor 2023, që ndryshon Direktivën (BE) 2018/2001, Gazeta Zyrtare e Bashkimit Evropian L, 2023/2413 (31 tetor 2023)

⁷ Direktiva (BE) 2019/944 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 5 qershor 2019, për rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike (rishikim), Gazeta Zyrtare e Bashkimit Evropian L 158 (14 qershor 2019).

baza kryesore ligjore për vendimet e ZRRE-së dhe për Rregullën e rishikuar, ndërsa acquis-ja e Komunitetit të Energjisë dhe legjislacioni themelor i BE-së ndihmojnë në interpretimin dhe zbatimin e saj.

4. Vlerësimi i Rregullës aktuale (ZRRE/Rregulla Nr. 03/2023) dhe analiza e mangësive

Ky kapitull vendos pikënisjen për rishikimin e Rregullës. Rregulla aktuale për Vet-Konsumatorët me Burime të Ripërtëritshme është një kornizë funksionale, e cila tashmë u mundëson konsumatorëve të bëhen Vet-konsumatorë dhe të shpërblehen për tepricën e tyre. Megjithatë, ajo është miratuar në gusht të vitit 2023 (para se të hynte në fuqi Ligji Nr. 08/L-258) dhe, për këtë arsye, ende nuk i zbaton disa nga kërkesat specifike të Ligjit. Kapitulli fillimisht përmbledh Rregullën aktuale, pastaj e vlerëson atë nën për nen ndaj Ligjit, duke identifikuar mangësitë legjislative dhe duke shqyrtuar përvojën praktike të skemës deri më sot.

4.1. Përmbledhje e Rregullës aktuale

Rregulla është ndërtuar rreth një skeme mbështetëse të faturimit neto: energjia elektrike e tepërt e Vet-konsumatorit vlerësohet në para dhe kreditohet ndaj vlerës së energjisë elektrike që ai tërheq nga rrjeti, në vend që të netohet njësi për njësi, siç ndodhte sipas qasjes së mëparshme të matjes neto. Karakteristikat e saj kryesore janë si vijon:

- **Përshtatshmëria:** Çdo konsumator i kyçur në rrjetin e shpërndarjes ose të transmetimit mund të bëhet Vet-konsumator, me pëlqimin e operatorit të rrjetit, me kusht që të përdoren pajisje të reja gjeneruese, që kapaciteti i instaluar të mos e tejkalojë kapacitetin e kontraktuar të kyçjes të konsumatorit dhe që injektimet vjetore të mos i tejkalojnë tërheqjet vjetore (Nenet 3 dhe 5).
- **Pragjet e kapacitetit:** Pjesëmarrja në skemën mbështetëse është e kufizuar sipas llojit të konsumatorit: 7 kW për konsumator familjar në tension të ulët; 15 kW për konsumatorët jo-familjarë në tension të ulët që nuk faturohen për fuqi aktive; 100 kW për konsumatorët jo-familjarë në tension të ulët që faturohen për fuqi aktive; dhe 200 kW për konsumatorët jo-familjarë në tension të mesëm dhe të kyçur në transmetim. Vet-konsumatori që prodhon më shumë se 10% mbi konsumin e vet gjatë një viti e humb statusin e Vet-konsumatorit (Nenet 5 dhe 6).
- **Vlerësimi i tepricës:** Energjia elektrike e tepërt e injektuar në rrjet paguhet me çmimin e komponentit të energjisë shumëzuar me koeficientin C, 0.85 në tension të ulët dhe 0.80 në tension të mesëm dhe në transmetim (minimumi 0.70 për vet-konsumatorët jashtë skemës). Krediti monetar i mbetur rikthehet në zero çdo gjashtë muaj, më 1 janar dhe më 1 korrik, ndërsa çdo bilanc i pashfrytëzuar humbet. Tarifat e rrjetit nuk netohen nga fatura (Neni 9).
- **Kostot e rrjetit.** Vet-konsumatorët paguajnë tarifën e Vet-konsumatorit së bashku me Tarifën e Operatorit të Sistemit dhe Tarifën e Operatorit të Tregut mbi energjinë e injektuar, plus një marzhë prej 3% për OSSh-në për shërbimet e leximit dhe të faturimit (Neni 10).
- **Rregullat kontraktuale dhe teknike.** Marrëveshja e Blerjes së Energjisë ofrohet për dymbëdhjetë vite (Neni 7). Vet-konsumatorët duhet të instalojnë ndërprerësin për shkyçje, të shmangin punën në regjimin ishull dhe të përdorin njehsor dy-drejtimesh së bashku me njehsorin e gjenerimit (Neni 12). Operatorët e rrjetit duhet t'u japin përparësi aplikacioneve të Vet-konsumatorëve, t'i shqyrtojnë ato brenda 30 ditësh dhe të lëshojnë certifikatën e pranimit brenda shtatë ditësh nga pranimi i kërkesës për pranim teknik (Neni 11).
- **Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht, regjistri dhe ndihma shtetërore.** Konsumatorët në të njëjtën ndërtesë shumë-banesore mund të veprojnë bashkërisht (Neni 14). ZRRE-ja mban

regjistrin e Vet-konsumatorëve (Neni 16). Fillimi i skemës kushtëzohet me përmbushjen e kërkesave të ndihmës shtetërore (Neni 21).

4.2. Analiza e mangësive ndaj Ligjit Nr. 08/L-258

Në këtë pjesë të raportit vlerësojmë përputhshmërinë e Rregullës me Nenet 28 deri 31, 36 dhe 37 të Ligjit. Ky vlerësim është organizuar në katër kategori:

- dispozita që tashmë janë në përgjithësi të përputhura;
- dispozita që janë të pjesshme dhe duhet të plotësohen ose të bëhen më precize;
- dispozita që devijojnë nga Ligji dhe duhet të ndryshohen; dhe
- kërkesa që mungojnë dhe duhet të shtohen.

Tabela më poshtë e pasqyron secilën kërkesë kryesore të Ligjit me pozitën përkatëse në Rregullën aktuale, përcakton statusin dhe tregon amendamentin e nevojshëm. Secila pikë shqyrtohet në hollësi në pjesën përkatëse të Kapitullit 5.

Tabela 1 Pasqyra e kërkesave të Ligjit Nr. 08/L-258 ndaj Rregullës aktuale për Vet-Konsumatorët

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
1	E drejta për të ndërtuar dhe për t'u kyçur (Neni 28.1, 28.1.1). Çdo konsumator fundor ka të drejtë të ndërtojë stabiliment të Konsumit Vetanak, me kusht që stabilimenti të jetë i lidhur me instalimet e brendshme.	Kërkohet lidhja me instalimet e brendshme (neni 3.3.3) dhe pëlqimi i operatorit të rrjetit (neni 3.3.1)	I përputhur	Konfirmohet; e drejta të shprehet si e drejtë e kushtëzuar vetëm me kushtet e përcaktuara në Ligj
2	Kapaciteti është i kufizuar në kapacitetin e kontraktuar të kyçjes, me të drejtë për kufizim (Neni 28.1.2). Kapaciteti i instaluar nuk mund të tejkalojë kapacitetin e kontraktuar të kyçjes. OSSh-ja ose OST-ja mund të kufizojë kapacitetin maksimal të lejuar në zona të caktuara dhe për një periudhë të caktuar, për shkak të kufizimeve teknike në rrjet. ZRRE-ja duhet të monitorojë këto raste dhe veprimet e operatorit për eliminimin e kufizimit, si dhe është përgjegjëse për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet operatorit dhe vet-konsumatorit.	Kapaciteti i instaluar i kufizuar në kapacitetin e kontraktuar të kyçjes (neni 3.3.4). Nuk ka dispozitë për kufizimin nga operatori apo për monitorimin nga ZRRE-ja	I pjesshëm	Të shtohet kompetenca e kufizimit me arsyetim, kohëzgjatje dhe plan përmirësues; të shtohet monitorimi nga ZRRE-ja.
3	Kufiri vjetor i netimit dhe data e periudhës dymbëdhjetë mujore (Neni 28.1.3). Injeksioni vjetor duhet të jetë më i ulët se tërheqja vjetore. Nëse gjatë periudhës dymbëdhjetë mujore injeksioni tejkalon konsumin, teprica mbi konsumin nuk kompensohet. ZRRE-ja duhet të përcaktojë datën nga e cila fillon të llogaritet periudha dymbëdhjetë mujore.	Teprica vjetore duhet të jetë më e ulët se tërheqja vjetore (neni 3.3.6). Veçmas, Vet-konsumatori që prodhon më shumë se 10% mbi konsumin gjatë një viti kalendarik e humb statusin e Vet-konsumatorit (neni 5.9).	Devijon	Humbja e statusit të zëvendësohet me zgjidhjen e Ligjit, mos kompensimin e tepricës; të përcaktohet data e fillimit të periudhës dymbëdhjetë mujore dhe të përafrohet me periudhën e kreditit
4	Terminologjia dhe përkufizimet. Ligji rregullon “Vet-konsumatorin e Energjisë së Ripërtëritshme” dhe “Vet-konsumatorët e Energjisë së Ripërtëritshme që veprojnë bashkërisht”, si dhe përcakton “Pragun” si kufirin e skemës së faturimit neto.	Përdor “Vet-konsumator” dhe “Prosumator” (neni 2).	I pjesshëm	Të përvetësohet në mënyrë konsistente terminologjia e Ligjit
5	Ruajtja e energjisë dhe ndalimi i tarifës së dyfishtë (Neni 28.2.2). Vet-konsumatorët mund të instalojnë, zotërojnë dhe operojnë sisteme të ruajtjes së energjisë të kombinuara me njësinë e prodhimit, pa iu ngarkuar asnjë tarifë e dyfishtë, përfshirë tarifën e rrjetit për energjinë elektrike të ruajtur që mbetet brenda objektit.	Nuk ka dispozita të shprehura për ruajtjen e energjisë	Mungon	Të shtohen rregullat për ruajtjen e energjisë, parimi i ndalimit të tarifës së dyfishtë dhe kërkesa për konfigurim ose matje që dëshmon se ruajtja nuk mbushet nga rrjeti. Kur objekti i ruajtjes së energjisë shfrytëzohet ekskluzivisht për konsum vetanak dhe bie brenda pragut të

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
	Sistemi i ruajtjes mund të ngarkohet vetëm nga energjia e rinovueshme e prodhuar nga vetë konsumatori dhe nuk mund të ngarkohet nga rrjeti, pasi një veprim i tillë do të përbënte përdorim të paautorizuar të energjisë elektrike.			përcaktuar, nuk kërkohet leje për ruajtjen e energjisë për objektet e ruajtjes së energjisë deri në 1 MW.
6	Ruajtja e të drejtave të konsumatorit dhe ndërrimi i furnizuesit (Neni 28.2.3, së bashku me Nenin 28.2.5) Vet-konsumatori i ruan të drejtat dhe detyrimet e tij si konsumator fundor, duke përfshirë masat mbrojtëse dhe të drejtën për të ndërruar furnizuesin. Ai mund të lidhë kontratë me furnizuesin e tij në kuadër të skemës mbështetëse të miratuar nga ZRRE-ja, ose mbi bazën e kushteve të dakorduara reciprokisht për furnizimin dhe injektimin e energjisë elektrike në rrjet.	Nuk është adresuar shprehimisht	Mungon	Të përcaktohet se statusi i Vet-konsumatorit nuk ndikon në të drejtat e konsumatorit ose në të drejtën për ndërrimin e furnizuesit, si dhe të parashihet mënyra e trajtimit të kreditit të akumuluar në rast ndërrimi
7	Regjistrimi si konsumator fundor dhe autorizimi (Neni 28.3.1, 28.3.2). Vetë-Konsumatori duhet të jetë i regjistruar si konsumator fundor, nëse nuk është i regjistruar, dhe duhet të ketë marrë autorizimin nga ZRRE për instalimin e stabilimentit të Vet-Konsumatorit me burime të Ripërtëritshme, nëse autorizimi i tillë kërkohet me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë.	Kërkohet autorizimi për ndërtim (Neni 3.2, 4). Rregulla 03/2023 e bën autorizimin të detyrueshëm para ndërtimit (neni 4.1), i përcakton dokumentet në Shtojcën 2 (neni 9.1), e shqyrton brenda 30 ditësh nga dorëzimi (neni 16.2), e lëshon autorizimin për 24 muaj me mundësi vazhdimi për 12 muaj (nenet 19.1, 19.2) dhe e përjashton konsumin vetanak nga garancia financiare (neni 18.7)	I përputhur	Të konfirmohet ndërlidhja ndërmjet autorizimit për ndërtim dhe dhënies së statusit të Vet-konsumatorit, si dhe të përafrohen të dy vendimet
8	Tarifat ose pagesat specifike për vetë-konsumatorët (Neni 28.4, lidhur me Nenet 28.2.1.1 dhe 28.2.1.2). ZRRE-ja duhet të hartojë një metodologji specifike për rikuperimin e kostove të operatorit të rrjetit të shkaktuara nga Vet-konsumatorët, duke përfshirë tarifa ose ngarkesa specifike për Vet-konsumatorët si një nënkategori e veçantë e përdoruesve të rrjetit. Qëllimi është të maksimizohet mbështetja për rrjetin dhe të zbuten rreziqet që lidhen me reflektimin e kostove dhe mbulimin e tyre. Çdo tarifë e tillë nuk duhet të jetë diskriminuese ose jo-	Tarifa e vetë-konsumatorit = TOS + TOT mbi energjinë e injektuar + marzha 3% e OSSh-së (neni 10)	I pjesshëm	Të zhvillohet metodologji e dedikuar dhe kosto reflektuese e tarifës ose e pagesës, e zbatueshme për vetë-konsumatorët si grup i veçantë tarifar, e diferencuar sipas nivelit të tensionit të kyçjes dhe e tarifuar për kW kapacitet AC të instaluar në vit. Të kërkohet që tarifa të rishikohet periodikisht.

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
	proporcionale. Tarifat e rrjetit për energjinë elektrike të konsumuar nga rrjeti ose të injektuar në rrjet duhet të jenë në përputhje me kostot reale të rrjetit, dhe nuk mund të aplikohet asnjë tarifë ose pagesë për energjinë elektrike të prodhuar nga Vet-konsumatori dhe të konsumuar brenda ambienteve të tij, pa kaluar në rrjet.			
9	Vet-konsumatorët që veprojnë së bashku në ndërtesat shumë banesore (Neni 29.1 deri 29.4, së bashku me Nenin 28.2.6). Vet-konsumatorët në të njëjtën ndërtesë, përfshirë ndërtesat ose komplekset shumë banesore, kanë të drejtë të prodhojnë, ruajnë, ndajnë dhe shesin energjinë elektrike të tepërt nga burimet e ripërtëritshme, përfshirë përmes marrëveshjeve për blerjen e energjisë elektrike dhe furnizuesve, pa iu nënshtruar procedurave ose tarifave diskriminuese apo jo-proporcionale, tarifave të rrjetit që nuk pasqyrojnë kostot reale, si dhe pa asnjë tarifë për energjinë nga burimet e ripërtëritshme që mbetet dhe konsumohet brenda ambienteve të tyre. Ata mund të instalojnë dhe operojnë sisteme të ruajtjes së energjisë pa iu nënshtruar tarifimit të dyfishtë, duke ruajtur të drejtat e tyre si konsumatorë fundorë, dhe kanë të drejtë të marrin kompensim që pasqyron vlerën e energjisë në treg. Mund të organizojnë ndarjen ndërmjet tyre të energjisë së prodhuar në objektin e tyre, pa cenuar tarifat e zbatueshme të rrjetit, tarifat e tjera, detyrimet dhe taksat. Ata duhet të organizohen në përputhje me legjislacionin për Bashkëpronësinë. ZRRE-ja duhet të përcaktojë kriteret për instalimin e pajisjeve dhe kapaciteteve të Vet-konsumatorëve në ndërtesa të tilla.	Parashihen si vetë-konsumatorë që veprojnë bashkërisht (neni 14), me të drejta për të gjeneruar, ruajtur, ndarë dhe shitur tepërcën	I pjesshëm	Të përafrohet me Nenin 29: të shtohet organizimi sipas ligjit për Ndërtesat e Banimit në Bashkëpronësi dhe kriteret e ZRRE-së për instalimet në ndërtesa shumë banesore; të konfirmohen rregullat për ndarjen e energjisë dhe trajtimi i pjesëmarrësve me furnizues të ndryshëm
10	Skema e faturimit neto dhe detyrimet e furnizuesve (Neni 30.1, 30.1.1 dhe 30.1.2). ZRRE-ja duhet të përcaktojë skemën e faturimit neto përmes legjislacionit sekondar, duke përfshirë edhe Pragun. Furnizuesit duhet të lidhin kontrata të furnizimit në përputhje me kriteret e përcaktuara në këtë legjislacion dhe janë të detyruar të blejnë/pranojnë të gjithë energjinë elektrike të tepërt të prodhuar nga Vet-konsumatorët. Vet-konsumatorët	Faturimi neto është vendosur; furnizuesi duhet të ofrojë kontratë për vetë-konsumator dhe ta marrë tepërcën (nenet 7, 9)	I përputhur	Të konfirmohen obligimet e furnizuesit dhe kriteret kontraktuale; të shtohet pjesëmarrja në grupin balancues

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
	kanë të drejtë të marrin kompensim përmes një krediti monetar në euro. Kompensimi neto i kredisë llogaritet duke zbritur vlerën e energjisë elektrike të tërhequr nga rrjeti nga vlera e energjisë elektrike të futur në rrjet gjatë një periudhe faturimi. Kjo duhet të pasqyrohet në faturën e furnizuesit.			
11	Bartja dhe periudha e shfrytëzimit të kredisë (Neni 30.1.3 dhe 30.2.3) Kur krediti monetar tejkalon vlerën e komponentës së energjisë elektrike të tërhequr gjatë periudhës së faturimit, krediti duhet të bartet në periudhën e ardhshme të faturimit. Krediti duhet të shfrytëzohet brenda një periudhe të përcaktuar nga ZRRE-ja, e cila nuk mund të jetë më e gjatë se një vit. Pas përfundimit të kësaj periudhe, krediti humbet vlefshmërinë.	Krediti monetar rivendoset çdo gjashtë muaj (1 janar / 1 korrik); krediti i pashfrytëzuar humbet (nenet 9.5, 9.6)	I përputhur	Të rishikohet periudha e shfrytëzimit dhe data e ndërprerjes. Të konfirmohet bartja e krediteve nga periudhat e faturimit.
12	Përcaktimi i Pragut (Neni 30.2.1). ZRRE përcakton Prapun, i cili rregullon qasjen në skemën e faturimit neto.	Pragje fikse prej 7 / 15 / 100 / 200 kW sipas llojit të konsumatorit (neni 5)	I përputhur	Të ruhen pragjet aktualisht në fuqi si pragje të përgjithshme të përshtatshmërisë, secili prej tyre i kushtëzuar me kapacitetin e kontraktuar të kyçjes, me kërkesën vjetore për konsumator neto dhe me çdo kufizim lokal të rrjetit; instalimet mbi Prag mbeten të autorizuar të operojnë si Vet-konsumatorë jashtë skemës mbështetëse.
13	Vlera e tepicës së energjisë elektrike për çdo periudhë tarifore (Neni 30.2.2, lidhur me Nenin 28.2.4). Rregullatori përcakton çmimet dhe/ose metodologjinë për përcaktimin e vlerës monetare të tepicës së energjisë të injektuar në rrjet për çdo periudhë tarifore. Këto çmime dhe/ose metodologji rishikohen periodikisht, të paktën çdo dy (2) vjet. Kompensimi pasqyron vlerën e tregut të asaj energjie elektrike dhe merr parasysh vlerën afatgjatë për rrjetin, mjedisin dhe shoqërinë.	Metodologjia është përcaktuar: Çmimi i komponentit të energjisë x koeficienti C (0.85 TU; 0.80 TM dhe transmetim), i rishikuar së paku çdo dy vite (neni 9)	I pjesshëm	Të rishikohet metodologjia e kompensimit duke marrë parasysh vlerën e tregut dhe vlerën afatgjatë të energjisë elektrike të tepërt.
14	Procedurat për aplikimin e skemës (Neni 30.2.4). ZRRE përcakton procedurat për aplikimin e skemës së faturimit neto.	Hapat e aplikimit dhe të autorizimit janë të përcaktuar (nenet 3.2, 4);	I përputhur	Të rishikohet dhe të përcaktohet procedura për hyrjen, operimin dhe daljen nga skema e faturimit neto

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
15	Kohëzgjatja e së drejtës për skemën (Neni 30.2.5). ZRRE përcakton periudhën gjatë së cilës Vet-Konsumatori me Burime të Ripërtëritshme ka të drejtën për të përfituar nga skema e faturimit neto.	Marrëveshjet e Blerjes së Energjisë kanë kohëzgjatje prej dymbëdhjetë vitesh (neni 7.6)	I pjesshëm	Të konfirmohet periudha dymbëdhjetë vjeçare si periudhë e së drejtës; të përcaktohet trajtimi pas skadimit; të përcaktohet trajtimi i modifikimeve të kapacitetit të Vet-konsumatorit; të përcaktohet trajtimi tranzitor i Vet-konsumatorëve të autorizuar sipas Rregullës aktualisht në fuqi.
16	Matja dydrejtimëshe (Neni 30.3, në lidhje me nenet 28.3.3 dhe 28.3.6). Operatori i rrjetit duhet të instalojë, në pikën e lidhjes, një matës dydrejtimësh që regjistron veçmas energjinë elektrike të injektuar në rrjet dhe energjinë elektrike të marrë nga rrjeti. Për Vet-konsumuesit që veprojnë bashkërisht, numri dhe lloji i pajisjeve matëse duhet të përcaktohen me legjislacion dytësor. Vet-konsumuesi duhet ta dorëzojë energjinë elektrike përmes së njëjtës pikë matëse përmes së cilës e blen energjinë dhe duhet të përmbushë kërkesat teknike të ZRRE-së për pajisjet matëse shtesë.	Kërkohej matja dy drejtimëshe dhe matja e gjenerimit (neni 12); vetë-konsumatorët që veprojnë bashkërisht (neni 14)	I pjesshëm	Të konfirmohen kërkesat e matjes për Vet-konsumatorët; të përcaktohen kërkesat e matjes për Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht
17	Rregullat e raportimit dhe metodologjia e vlerësimit (Nenet 30.5.1 deri 30.5.3, me Nenin 28.3.5). ZRRE duhet të miratojë rregulla të raportimit sipas të cilave Vet-konsumatorët paraqesin të dhëna për energjinë elektrike të gjeneruar dhe të konsumuar, drejtpërdrejt ose përmes operatorit të rrjetit. Sasitë e energjisë për Vet-konsumatorët familjarë dhe për Vet-konsumatorët që veprojnë së bashku duhet të vlerësohen duke përdorur një metodologji të përcaktuar nga ZRRE-ja. Këto të dhëna duhet të përdoren për llogaritjen e pjesës së energjisë së ripërtëritshme në konsumin bruto final të energjisë. ZRRE-ja duhet gjithashtu të përcaktojë subjektin përgjegjës për mbledhjen e të dhënave dhe të përcaktojë formatin, periudhat dhe të përcaktojë afatet për dorëzimin e të dhënave.	Mbledhje bazike e të dhënave për ZRRE-në (neni 16); nuk ka metodologji vlerësimi; nuk ka format apo afate të caktuara	I pjesshëm	Të shtohen rregullat e raportimit duke e caktuar OSSh-në si subjekt raportues për të dhënat e gjenerimit dhe të konsumit, të përcaktohen formati, periudhat dhe afatet, si dhe të miratohet metodologji vlerësimi për Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht
18	Kriteret për instalimet mbi Prag (Neni 30.7). ZRRE harton dhe miraton legjislacioni sekondar për përcaktimin e kriterëve dhe	“Vet-konsumatorët jashtë skemës mbështetëse” adresohen vetëm pjesërisht (neni 8)	I pjesshëm	Të përcaktohen kriteret dhe kushte të qarta për objektet mbi Prag, duke

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
	kushteve për instalimin e pajisjeve të Vetë-konsumatorëve me burime të Ripërtëritshme mbi Pragun.			përfshirë shitjen e tepcicës dhe opsionin me eksport zero.
19	Procedurat e autorizimit dhe procesi tridhjetë ditor për familjet (Nenet 31.1.1, 31.1.2). ZRRE miraton rregullat për autorizimin dhe lidhjen në rrjet, sipas të cilave procedurat duhet të jenë të qarta, të thjeshta, gjithëpërfshirëse, transparente, proporcionale të thjeshtuara dhe të përshpejtuara në të gjitha nivelet administrative dhe autoritetet kompetente duke përfshirë edhe komunikimi përmes një pike të vetme kontakti. Për familjet, procedurat duhet të thjeshtohen në mënyrë që të përfundojnë brenda 30 ditëve nga data e paraqitjes së aplikimit.	Rregulla 03/2023 tashmë ofron një rrugë më të lehtë për konsumin vetanak: vetëm katër dokumente (neni 9.1 dhe Shtojca 2), pa konsultim publik (neni 9.2), pa garanci financiare (neni 18.7) dhe shqyrtim brenda 30 ditësh kalendarike nga dorëzimi (neni 16.2), me mundësi vazhdimi për 30 ditë për rastet komplekse (neni 16.3). Megjithatë, procesi i përgjithshëm me shumë leje është praktikisht shumë më i gjatë dhe nuk ekziston pikë e vetme kontakti	I pjesshëm	ZRRE-ja e rregullon procedurën e autorizimit me Rregullën e veçantë për Autorizim, prandaj nuk ka nevojë të amendamentohet Rregulla në këtë kontekst.
20	Regjistri i vetë-konsumatorëve (Nenet 31.2.1 deri 31.2.6). ZRRE krijon një regjistër të Vet-Konsumatorëve me burime të Ripërtëritshme, i cili përfshin, ndër të tjera, emrin dhe adresën e vetë-konsumatorit, kategorinë e konsumatorit, llojin e teknologjisë së përdorur, lokacionin e stabilimentit, kapacitetin e instaluar dhe kapacitetin e kontraktuar të kyçjes së konsumatorit.	Regjistri me emrin dhe adresën, kategorinë, teknologjinë, lokacionin, kapacitetin e instaluar dhe atë të kyçjes (neni 16)	I përputhur	Të konfirmohet përmbajtja; të shtohen rregullat për mirëmbajtjen, qasjen, përditësimin dhe publikimin e një versioni të agreguar
21	Zhvillimi i rrjetit dhe lidhja mbi bazën e kriterëve jo-diskriminuese (Neni 36.1 deri në 36.5) Operatorët duhet të zhvillojnë rrjetin dhe rrjetet inteligjente në mënyrë që të sigurohet funksionimi i sigurt i sistemit me rritjen e prodhimit nga burimet e ripërtëritshme të energjisë, si dhe duhet të lidhin prodhuesit e energjisë së ripërtëritshme, komunitetet e energjisë së ripërtëritshme dhe vetë-konsumatorët, në përputhje me kodet e rrjetit dhe metodologjitë e tarifimit të miratuara nga ZRRE-ja. Lidhja në rrjet duhet të bazohet në kriterë objektive, transparente dhe jo-diskriminuese, pa krijuar ngarkesa shtesë administrative. Operatorët duhet gjithashtu të	Obligimet e operatorit të rrjetit mbulohen pjesërisht: certifikata e pranimit brenda shtatë ditësh dhe shqyrtimi me përparësi brenda tridhjetë ditësh (neni 11)	I pjesshëm	Të kyçen Vet-konsumatorët sipas kodeve të aprovuara të rrjetit dhe metodologjive të tarifimit; të kërkohet publikimi i kapacitetit të disponueshëm; të kërkohet që aplikuesve t'u jepet vlerësimi i kostos, orari i përpunimit dhe orari indikativ i kyçjes

Nr	Kërkesa e Ligjit (Neni)	Pozita në Rregullën aktuale	Statusi	Amendamenti i nevojshëm
	vënë në dispozicion kapacitetin maksimal të disponueshëm të sistemit. Çdo aplikues duhet të marrë nga operatori informacionin teknik, një vlerësim të detajuar të kostos, duke identifikuar pikën më të favorshme të lidhjes, një afat kohor për përpunim sipas nivelit të tensionit; dhe një afat kohor orientues për realizimin e lidhjes. Për këto shërbime, operatori mund të ngarkojë aplikuesin vetëm me kostot e arsyeshme, në përputhje me metodologjinë e miratuar nga ZRRE-ja.			
22	Procedura e lidhjes me rrjetin përmes njoftimit të thjeshtë deri më 50 kW (Neni 37.1, 37.2). OSSh-ja duhet të propozojë, ndërsa ZRRE-ja duhet të miratojë, një procedurë të thjeshtë për lidhjen në rrjet të Vet-konsumatorëve dhe projekteve demonstruese me kapacitet elektrik deri në 50 kW, me kusht që të ruhet stabiliteti, besueshmëria dhe siguria e rrjetit. OSSh-ja mundet, brenda tridhjetë (30) ditëve nga paraqitja e aplikimit, ta miratojë ose refuzojë lidhjen, ose të propozojë një pikë alternative të lidhjes, kur kjo arsyetohet nga konsideratat e sigurisë ose nga papajtueshmëria teknike e komponentëve të sistemit.	Nuk ka procedurë të kyçjes me njoftim të thjeshtë. Rregulla 03/2023 nuk përmban procedurën e Nenit 37, dhe në vend të saj kërkon marrëveshje të lidhur për kyçje si parakusht për aplikimin në ZRRE (neni 9.1.3). ZRRE-ja vendos për statusin e Vet-konsumatorit brenda tridhjetë ditësh (neni 4)	Mungon	OSSH-ja zhvillon një procedurë të thjeshtuar për kyçjen e vetë-konsumatorëve dhe të projekteve demonstruese me kapacitet deri në 50kW dhe ia dorëzon ZRRE-së; Rregulla e amendamentuar cakton afatin 90-ditor, për zhvillimin e saj dhe për aprovimin nga ZRRE-ja.
23	Kostot e kyçjes dhe të matjes (Nenet 38.1, 38.2). Vet-konsumatori mbulon shpenzimet e pikës së lidhjes, duke përfshirë ndërtimin dhe instalimin, si dhe pajisjet matëse të nevojshme për regjistrimin e energjisë elektrike të furnizuar në rrjet dhe të marrë nga rrjeti. Ai gjithashtu mbulon shpenzimet e mundshme për përforcimin e rrjetit. Në rast se, pas miratimit të lidhjes, operatori i rrjetit kërkon ndryshime në pikën e lidhjes ose në pajisjet matëse, këto shpenzime i mbulon operatori i rrjetit. Operatori i rrjetit mbulon gjithashtu kostot për optimizimin, përforcimin dhe zgjerimin e sistemit të shpërndarjes, në përputhje me metodologjinë përkatëse të tarifimit.	Vet-konsumatori bart koston e pajisjeve matëse (neni 13); nuk ka dispozitë për kostot e përforcimit apo për ndryshimet e iniciuara nga operatori	I pjesshëm	Të përcaktohet alokimi i kostove të kyçjes, të matjes dhe të përforcimit, si dhe përgjegjësia e operatorit për ndryshimet që i inicion vetë pas aprovimit

4.3. Përvoja praktike dhe performanca e deritanishme

Përveç vlerësimit ligjor në Kapitullin 4.2, ZRRE-ja ka marrë parasysh zbatimin praktik të kornizës aktuale dhe efektet e saj. Rregulla aktuale ka gjeneruar interesim për konsum vetanak, falë pragjeve më të larta të madhësisë, çmimeve më të larta të energjisë elektrike dhe thjeshtimit të procedurave të licencimit për konsumatorët familjarë.

Deri në gusht të vitit 2026, kapaciteti i agreguar i mbuluar me autorizime për konsum vetanak ishte rreth 40 MW (Figura 2) dhe numri i Vet-konsumatorëve të autorizuar i kaloi 1,400 (Figura 3). Të dyja shifrat janë marrë nga evidencat e autorizimeve të ZRRE-së me gjendjen e gushtit 2026 dhe përfshijnë vetëm instalimet e autorizuar. Për më tepër, ZRRE-ja është në dijeni për Vet-konsumatorë me vetë-gjenerim jashtë skemës mbështetëse, në veçanti instalime me eksport zero, të cilët janë operacional pa e marrë autorizimin. Këta nuk janë të pasqyruar në figurat më poshtë, prandaj kapaciteti faktik i instaluar i vet-konsumatorëve është më i lartë se kapaciteti i autorizuar i paraqitur në Figura 2 dhe Figura 3

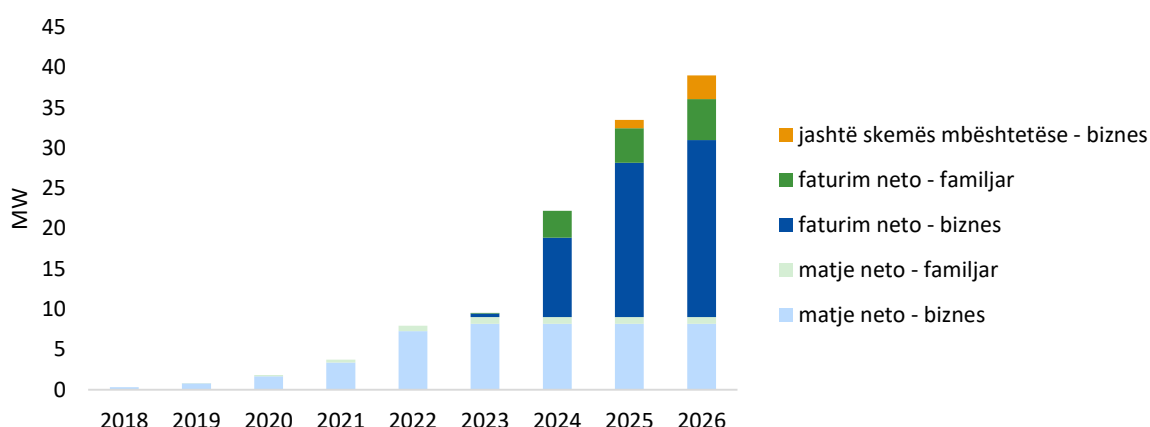

Figura 2 Kapaciteti kumulativ i instaluar (në MW) i Vet-konsumatorëve të autorizuar (gusht 2026)

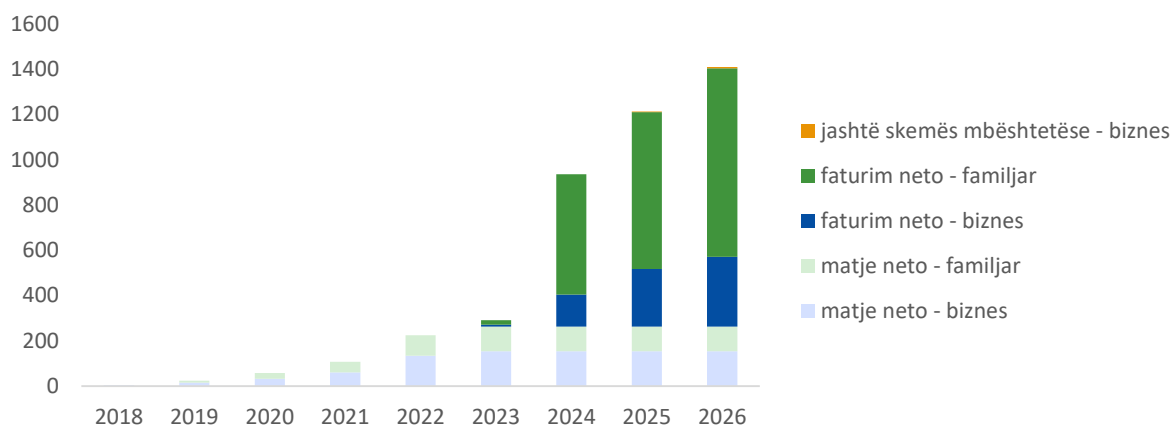

Figura 3 Numri kumulativ i Vetë-Konsumatorëve të autorizuar (gusht 2026)

Kapaciteti i autorizuar i instaluar mbetet nën nivelin indikativ prej rreth 100 MW kapacitet solar të Vet-konsumatorëve deri në vitin 2031, që tregon se mund të nevojitet zhvillim i mëtejshëm i kornizës për të mbështetur arritjen e objektivave përkatëse të politikave.

4.3.1. Vlerësimi i energjisë elektrike të tepërt

Sipas metodologjisë aktuale, vlera e energjisë elektrike të tepërt lidhet me komponentin e energjisë të tarifës me pakicë dhe me një koeficient të zbatueshëm. Për shumë konsumatorë të rregulluar, komponenti i energjisë e pasqyron çmimin e sheshtë të energjisë elektrike të furnizuar nga KEK-u sipas

Marrëveshjes për Furnizim me Shumicë, i cili mund të mos e kapë vlerën aktuale të energjisë elektrike solare të injektuar në rrjet. Si rrjedhojë, shpërblimi për energjinë elektrike të injektuar mund të mos e reflektojë në mënyrë adekuate vlerën e saj në sistem dhe në treg. Për më tepër, ZRRE-ja ka vërejtur gjithashtu norma të reduktuara të kapjes⁸ nga sistemet solare FV në ALPEX (Figura 4), që pasqyron prirjen e gjenerimit diellor për t'u përqendruar në orët kur çmimet me shumicë të energjisë elektrike janë krahasimisht më të ulëta.

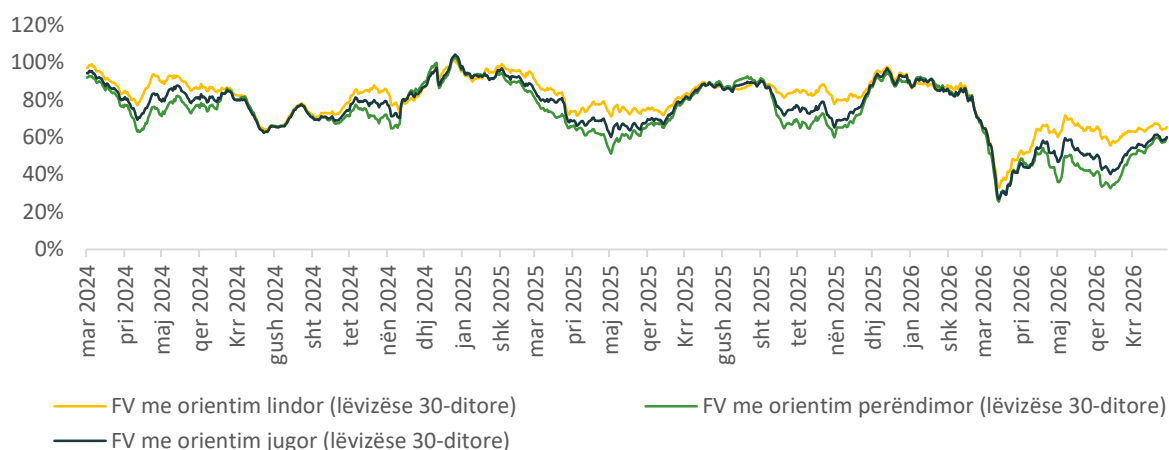

Figura 4 Normat e vlerësuar lëvizëse 30-ditore të kapjes së FV-së në ALPEX

Figura 4 krahason vlerën e një njësie të energjisë elektrike solare me vlerën mesatare të energjisë elektrike në tregun një ditë para gjatë së njëjtës periudhë (muaj). Norma e kapjes prej 100 për qind do të thoshte se prodhimi solar, mesatarisht, vlen saktësisht sa mesatarja e tregut. Norma nën 100 për qind do të thotë se gjenerimi solar përqendrohet në orët kur çmimet janë nën mesatare, prandaj çdo kilovat orë i injektuar vlen më pak sesa do të sugjeronte çmimi mesatar. Norma ka tendencë të bjerë me kycjen e kapaciteteve të reja fotovoltaike në rajon, sepse një pjesë gjithnjë e më e madhe e atij kapaciteti gjeneron në të njëjtën kohë dhe i regjistron çmimet pikërisht në ato orë.

Prandaj, një formulë kreditimi e bazuar në një çmim vjetor apo mesatar e mbivlerëson në mënyrë sistematike energjinë elektrike solare të injektuar në raport me atë që vlen në momentin e injektimit (Figura 5), ndërsa diferenca e rezultuar bartet nga përdoruesit e tjerë të rrjetit. Për më tepër, hende ku zgjerohet me rritjen e kapacitetit solar rajonal, prandaj një koeficient i caktuar sot do të largohej gjithnjë e më shumë nga vlera e tregut me kalimin e çdo viti, ndërsa një referencë orare e tregut e ndjek atë ndryshim automatikisht.

Norma e kapjes matet këtu si raport ndërmjet çmimit mesatar në tregun një ditë para të ALPEX-it, i ponderuar me profilin orar të gjenerimit solar, dhe çmimit mesatar të thjeshtë në tregun një ditë para të ALPEX-it gjatë së njëjtës periudhë, e llogaritur nga çmimet e tregut një ditë para të ALPEX-it dhe një profil përfaqësues solar i Kosovës.

Prandaj, ZRRE-ja do të vlerësojë se si metodologjia e rishikuar mund të ofrojë shpërblim të drejtë dhe transparent, duke mbetur njëkohësisht kosto reflektuese dhe duke ruajtur stimujt e përshtatshëm për konsum vetanak dhe për vendime efikase investimi.

⁸ Norma e kapjes është pjesa e çmimit mesatar të tregut të energjisë elektrike që një centrale e realizon faktikisht. Një centrale diellore me normë kapjeje prej 80% e shet prodhimin e vet për 80% të çmimit mesatar mujor në treg.

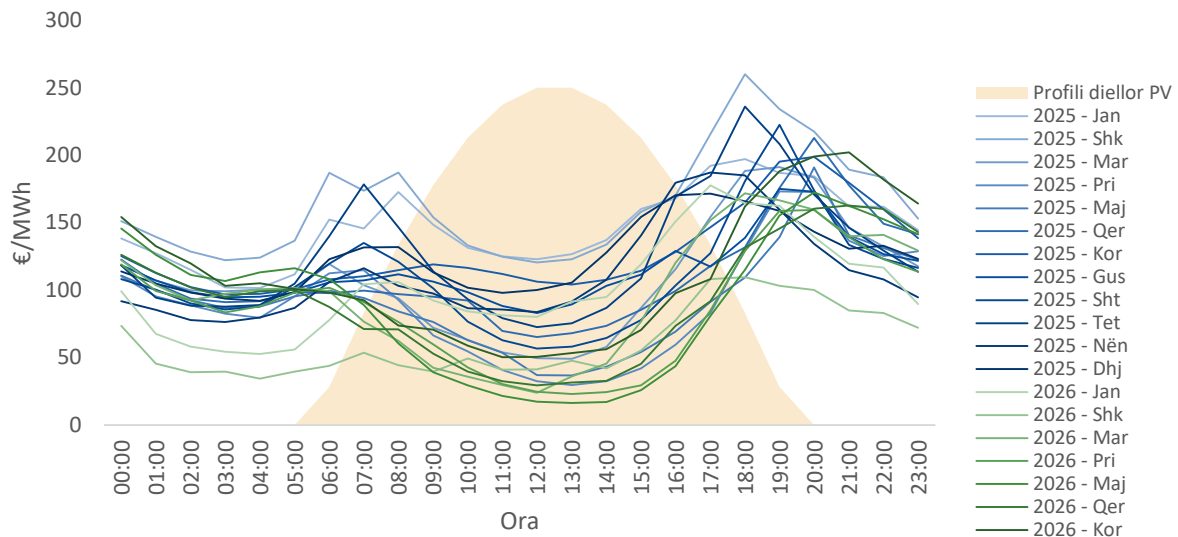

Figura 5 Çmimet orare një ditë para sipas muajve (2025 / 2026) përballë profilin diellor FV

4.3.2. Periudha e shfrytëzimit të kreditit

Sipas Rregullës aktuale, eksportet e tepërcës konvertohen në kredit monetar dhe shfrytëzohen për të kompensuar komponentin e furnizimit të tarifës me pakicë. Në baza mujore, kreditet e tepërta mund të barten deri në datën e zbatueshme të ndërprerjes, pas së cilës çdo bilanc i mbetur shuhet. Duke pasur parasysh profilin sezonal të gjenerimit solar FV dhe të konsumit të energjisë elektrike, koha e ndërprerjes mund të ndikojë në shkallën në të cilën kreditet e akumuluar gjatë muajve me gjenerim më të lartë mund të shfrytëzohen gjatë periudhave me konsum më të lartë, siç ilustrohet më poshtë (Figura 6).

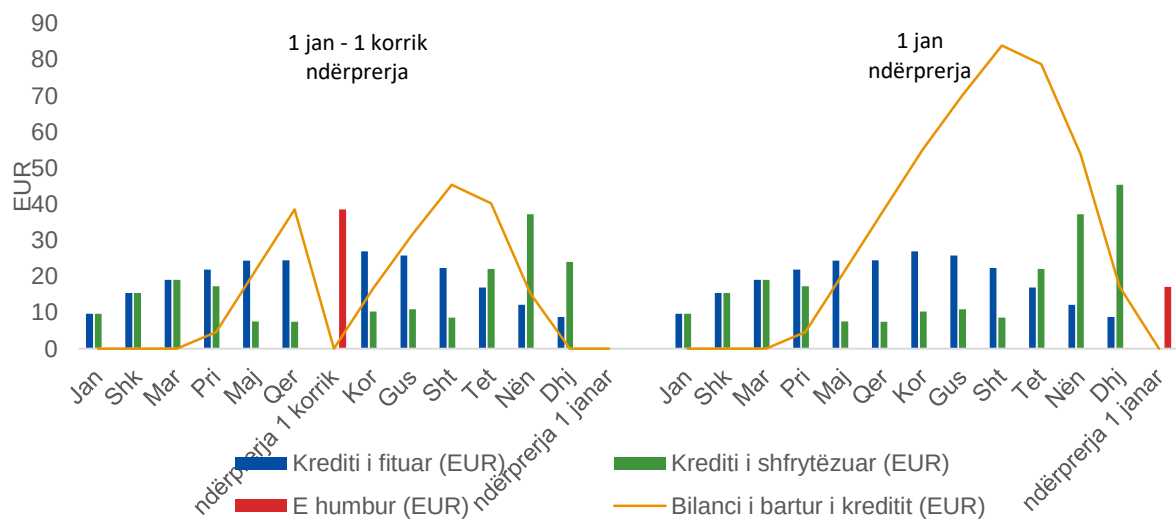

Figura 6 Shembull ilustrues: efekti i periudhës së ndërprerjes së kreditit në kreditet e faturimit neto

Figura 6 është ilustruese. Ajo krahason bilancin e kreditit të një vetë-konsumatori familjar përfaqësues sipas një ndërprerjeje gjashtë mujore dhe sipas një ndërprerjeje dymbëdhjetë mujore, duke shfrytëzuar një profil tipik të gjenerimit solar dhe një profil tipik të konsumit familjar në Kosovë, dhe duke e mbajtur konstant vlerësimin e energjisë elektrike të injektuar, në mënyrë që efekti i paraqitur t'i atribuohet vetëm vendosjes së datës së ndërprerjes.

Sipas ndërprerjes gjashtë mujore, krediti i akumuluar gjatë muajve me gjenerim të lartë të pranverës dhe të fillimit të verës duhet të shfrytëzohet para rivendosjes, e cila bie para muajve të dimrit, kur Vet-

konsumatori e tërheq pjesën më të madhe të energjisë elektrike nga rrjeti. Çfarëdo bilanci që mbetet në momentin e rivendosjes, humbet. Sipas ndërprerjes dymbëdhjetë mujore, i njëjti kredit mbetet në dispozicion gjatë dimrit vijues, prandaj një pjesë më e madhe e saj shfrytëzohet ndaj faturës së vetë Vet-konsumatorit. Prandaj, dallimi ndërmjet dy rasteve nuk është dallim në sasinë e energjisë elektrike të injektuar, apo në çmimin me të cilin ajo vlerësohet, por në atë se sa nga vlera e fituar tashmë arrin ta realizojë Vet-konsumatori.

Në kontekstin e ndryshimeve të propozuara në metodologjinë e shpërblimit, ZRRE-ja do ta rivlerësojë gjithashtu periudhën e shfrytëzimit të kreditit dhe vendosjen e datave të ndërprerjes, duke marrë parasysh drejtësinë dhe kosto reflektimin e skemës në tërësi, stimujt e krijuar për konsum vetanak dhe për dimensionimin e përshtatshëm të sistemeve, si dhe kërkesat e Ligjit Nr. 08/L-258, i cili lejon që periudha e shfrytëzimit të kreditit të zgjatet deri në një vit. Prandaj, periudha e kreditit do të vlerësohet së bashku me çmimin e shpërblimit dhe metodologjinë e vlerësimit, si pjesë e dizajnit të përgjithshëm të kornizës së rishikuar të faturimit neto.

4.3.3. Kostot dhe përfitimet për sistemin

Vet-konsumatorët e energjisë së Ripërtëritshme sjellin kosto dhe përfitime specifike për sistemin. Ky nënkapitull analizon shtytësit kryesorë të këtyre efekteve në sistemin elektro-energetik të Kosovës.

Konsumi vetanak e zvogëlon vëllimin e energjisë elektrike që Vet-konsumatori e tërheq nga rrjeti, duke e zvogëluar kështu nevojën për energji elektrike të furnizuar nga sistemi më i gjerë elektro-energetik. Mund t'i zvogëlojë gjithashtu humbjet në rrjet (në MWh), meqenëse energjia elektrike e prodhuar dhe e konsumuar pas njehsorit nuk rrjedh nëpër rrjetin e shpërndarjes dhe atë të transmetimit.

Energjia elektrike e tepërt e injektuar në rrjet mund të sjellë përfitime shtesë për sistemin kur ajo konsumohet nga konsumatorët në afërsi. Në raste të tilla, energjia elektrike mund të udhëtojë vetëm nëpër një pjesë të kufizuar të rrjetit lokal të shpërndarjes. Madhësia e këtij përfitimi varet nga lokacioni dhe nga koha e gjenerimit dhe e kërkesës.

Njëkohësisht, përqendrimi në rritje i Vet-konsumatorëve mund të krijojë kosto shtesë për sistemin e shpërndarjes. ZRRE-ja vëren se, në lokacione të caktuara, përqendrimi i lartë i Vet-konsumatorëve tashmë po krijon sfida në rrjetin lokal, megjithëse këto efekte ende nuk janë të përhapura. Ato mund të përfshijnë luhatje të tensionit, rrjedha të kundërta të fuqisë, mbingarkesa lokale dhe nevojë për monitorim ose përforsim shtesë të rrjetit.

Konsumi vetanak (energjia elektrike e konsumuar pas njehsorit) u sjell gjithashtu kosto sistimore konsumatorëve të tjerë, duke i shmangur tarifat e rrjetit. Kostot e rrjetit përbëhen kryesisht nga kosto fikse (CAPEX) dhe udhëhiqen nga kërkesa maksimale e sistemit. Sistemi aktual tarifar në Kosovë zbaton tarifa vëllimore për konsum dhe për shfrytëzim të sistemit (€/kWh). Energjia elektrike e prodhuar dhe e konsumuar në vend, e cila nuk kalon asnjëherë nëpër një pikë të matur furnizimi, nuk bart asnjë tarifë rrjeti. Kjo krijon pagesa të shmangura ndaj sistemit. Në nivelet aktuale të përhapjes, ky efekt është modest në raport me të hyrat e lejuara të operatorit të sistemit të shpërndarjes (~0.4 - 1% e të Hyrave Maksimale të Lejuara të OSSh-së). Këto tarifa të shmangura rikuperohen nga konsumatorët e tjerë.

Rregulla aktuale për Vet-konsumatorët e energjisë së Ripërtëritshme kishte për qëllim ta zvogëlonte këtë efekt përmes nenit 10, i cili futi tarifën e Vet-konsumatorit të zbatuar mbi energjinë e injektuar në rrjet. Për çdo kWh të injektuar, Vet-konsumatori paguan Tarifën e Operatorit të Sistemit dhe Tarifën e Operatorit të Tregut, të shtuara me një tarifë prej 3% për marzhën e OSSh-së. Këto tarifa paguheshin çdo muaj te OSSh-ja dhe OST-ja.

Këto tarifa ishin të thjeshta për t'u zbatuar, nuk kërkonin ndryshim në metodologjinë tarifore të OSSh-së dhe e promovonin konsumin vetanak të energjisë elektrike. Kjo ilustron më poshtë (Figura 7). Tarifat e shmangura të rrjetit (të shprehura në euro për kWp të FV-së solare të instaluar) të vetë-

konsumatorëve të kyçur në nivele të ndryshme të tensionit rriten me shkallën e konsumit vetanak⁹. Edhe përfitimet e sistemit nga humbjet e shmangura në shpërndarje falë energjisë elektrike të konsumuar për nevoja vetanake rriten me rritjen e shkallës së konsumit vetanak. Prandaj, në nivel të gjithë sistemit, tarifat duhet të synojnë nxitjen e konsumit vetanak, meqenëse ai i zvogëlon kostot sistimore, duke siguruar njëkohësisht që konsumatorë të tillë të mos i shmangin pagesat e pjesës së tyre të drejtë të kostove të rrjetit.

Tarifat aktuale të vetë-konsumatorit e ulin koston neto të konsumit vetanak për sistemin¹⁰; megjithatë, ato nuk e zvogëlojnë në mënyrë efektive efektin e pagesave të shmangura të konsumatorët me shkallë të lartë të konsumit vetanak dhe te sistemet me eksport zero.

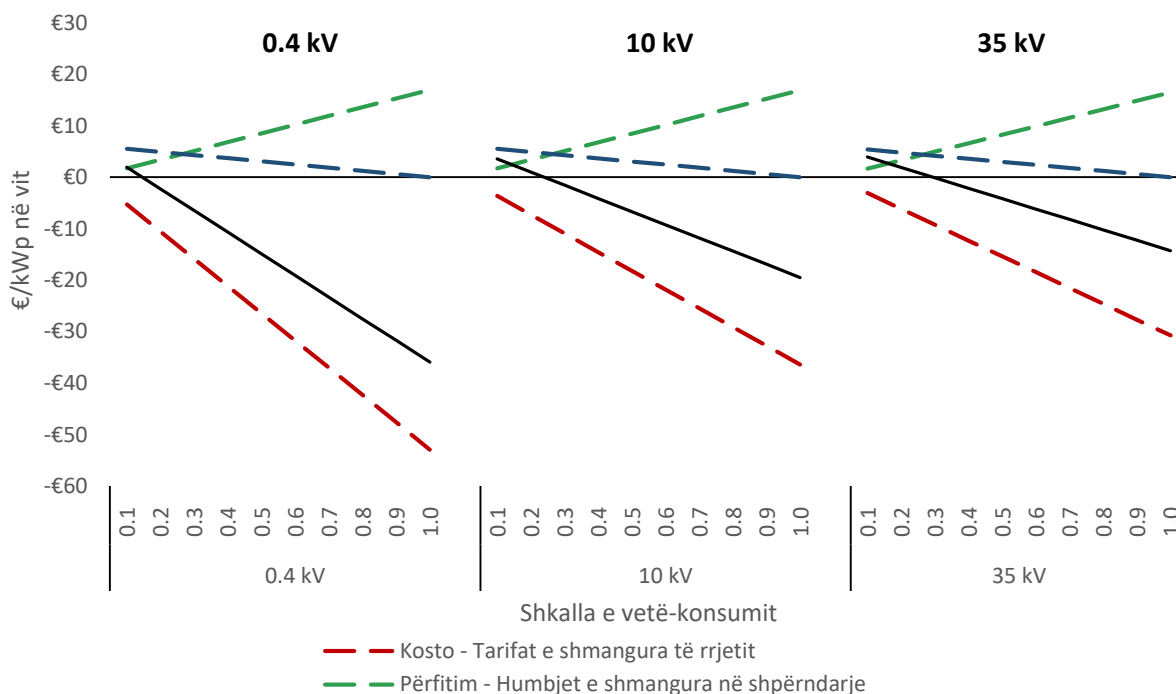

Figura 7 Ndarja e kostove/përfitimeve sistimore për kWp për një Vet-konsumator, në nivele të ndryshme tensioni dhe në shkallë të ndryshme të konsumit vetanak

4.4. Përfitimet mjedisore dhe shoqërore

Konsumi vetanak sjell përfitime mjedisore duke e zvogëluar sasinë e energjisë elektrike me bazë fosile të furnizuar te konsumatorët dhe, rrjedhimisht, intensitetin e karbonit të sistemit elektro-energetik të Kosovës. Kjo është gjithnjë e më relevante në kuadër të Mekanizmit të Rregullimit Kufitar të Karbonit të Bashkimit Evropian (CBAM). Për tremujorin e dytë të vitit 2026, çmimi i certifikatës CBAM ishte 75.28 €/tCO₂ (Figura 8). I kombinuar me faktorin e paracaktuar të emetimeve të energjisë elektrike të Kosovës prej 0.984 tCO₂/MWh, kjo korrespondon me një kosto indikative të karbonit prej rreth 74 €/MWh për energjinë elektrike të eksportuar në Bashkimin Evropian.

⁹ Shkalla e konsumit vetanak: pjesa e gjenerimit të përgjithshëm të energjisë elektrike në vend që konsumohet drejtpërdrejt në vend, e llogaritur si energjia elektrike e prodhuar dhe e konsumuar në vend (numëruesi) ÷ gjenerimi i përgjithshëm i energjisë elektrike në vend (emëruesi) × 100%.

¹⁰ Kostoja Neto për Sistemin = Humbjet e Shmangura në Shpërndarje – Tarifat e Shmangura të Rrjetit (- Tarifat e paguara të Vet-Konsumatorëve).

Volume-weighted mean of EEX primary auction clearing prices · shaded band = reporting window (Q2 2026)

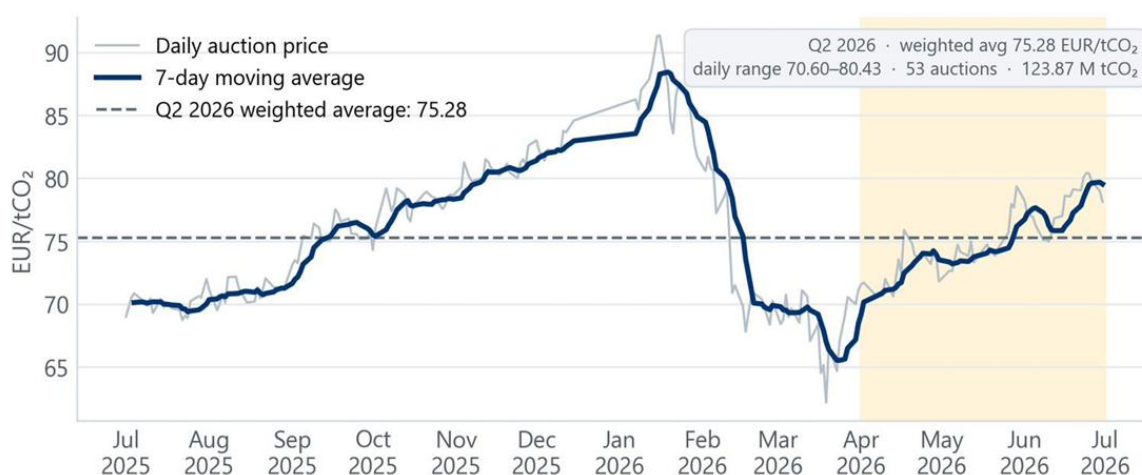

Figura 8 Çmimi i ankandit primar të EU ETS (EEX)¹¹

Megjithatë, ky përfitim karboni nuk duhet të shpërblehet drejtpërdrejt përmes tarifave të energjisë elektrike. Kosova aktualisht nuk zbaton çmim vendor të CO₂-shit, ndërsa përfitimin e drejtpërdrejtë financiar nga intensiteti më i ulët i karbonit e realizojnë kryesisht eksportuesit e energjisë elektrike dhe bizneset që eksportojnë produkte të mbuluara nga CBAM në Bashkimin Evropian. Prandaj, përfitimi mjedisor duhet të njihet si përfitim më i gjerë shoqëror, por të mos u ngarkohet konsumatorëve të tjerë të energjisë elektrike.

5. Dizajni i Rregullës së përditësuar për Vetë-Konsumatorët

Ky kapitull parashtrojnë mënyrën se si secila çështje e dizajnit e ngritur nga Ligji për BRE do të zgjidhet në Rregullën e amendamentuar për Vetë-konsumatorët. Është pjesa operative e këtij Koncept Dokumenti dhe parashtrojnë drejtimin e propozuar për secilën çështje në bazë të vlerësimit të ZRRE-së për Rregullën aktuale, kërkesave të Ligjit dhe praktikës ndërkombëtare.

Secila pjesë ndjek të njëjtën strukturë. Parashtrojnë se çfarë kërkon Ligji dhe cila dispozitë e krijon obligimin, si dhe i paraqet opsionet në dispozicion të ZRRE-së, me argumentet pro dhe kundër secilit prej tyre. Vlerëson ato opsione ndaj kriterëve si përhapja e Vetë-konsumatorëve dhe investimet, drejtësia ndërmjet klasave të konsumatorëve, kosto reflektimi, qëndrueshmëria financiare e operatorëve të rrjetit dhe e furnizuesve, si dhe thjeshtësia administrative. Më pas, ajo parashtrojnë drejtimin e propozuar. Secili prej këtyre drejtimeve paraqitet për konsultim publik dhe palët e interesit ftohen të komentojnë për cilindo prej tyre.

Tabela përmbledh drejtimin e propozuar për secilën çështje të trajtuar në këtë kapitull, për t'ua lehtësuar palëve të interesit përgjigjen. Arsyetimi, alternativat e shqyrtuara dhe analiza që mbështet secilën zgjedhje parashtrohen në pjesët që vijojnë.

Tabela 2 Përmbledhje e drejtimit të propozuar në këtë kapitull

Çështja	Drejtimi i propozuar
1. Përshtatshmëria dhe pragjet e kapacitetit	Të ruhen pragjet e diferencuara aktualisht në fuqi: 7 kW për familjarë në tension të ulët, 15 kW për konsumatorët jo-familjarë në tension të ulët që nuk faturohen për fuqi aktive, 100 kW për konsumatorët jo-familjarë

¹¹ Sekretariati i Komunitetit të Energjisë, Raporti Tremujor për Mekanizmin e Rregullimit të Kufirit të Karbonit 2026/02

	në tension të ulët që faturohen për fuqi aktive dhe 200 kW për konsumatorët jo-familjarë të kyçur në tension të mesëm ose në sistemin e transmetimit. Në çdo rast, kapaciteti i përshtatshëm për skemën kufizohet më tej nga kapaciteti i kontraktuar i kyçjes, nga kërkesa që injektimi vjetor të mbetet nën tërheqjen vjetore dhe nga çdo kufizim kapaciteti i vendosur nga operatori i rrjetit në zonën përkatëse për arsye teknike të arsyetuara. Veçmas, të ruhet pragu prej 50 kW për procedurën e thjeshtuar për të gjitha kategoritë e konsumatorëve. Pragu prej 50 kW e përcakton procedurën, jo përshtatshmërinë për statusin e Vet-konsumatorit.
2. Vlera e energjisë elektrike të tepërt	Energjia elektrike e injektuar në rrjet të vlerësohet me çmimin orar të tregut një ditë para të ALPEX-it që i korrespondon orës së injektimit. Çdo tarifë e zbatueshme specifike për Vet-konsumatorët duhet të identifikohet veçmas. ZRRE-ja i fton palët e interesit të komentojnë për këtë zgjedhje, në veçanti për qasjen alternative dy nivelesh, e cila do të zbatonte një çmim të rregulluar eksporti për konsumatorët familjarë dhe konsumatorët e vegjël.
3. Periudha e shfrytëzimit të kreditit monetar	Të futet një periudhë 12-mujore e vitit kalendarik, nga 1 janari deri më 31 dhjetor. Krediti i pashfrytëzuar shuhet në fund të periudhës. Për konsumatorët që hyjnë në skemë gjatë vitit, periudha e parë e rregullimit të llogarive duhet të jetë proporcionale. Periudha e kreditit duhet të përafrohet me krahasimin vjetor të injektimit dhe të tërheqjes.
4. Tarifat e rrjetit / tarifat e Vet-konsumatorit	Vet-konsumatorët formojnë një grup të veçantë tarifor, të diferencuar sipas nivelit të tensionit të kyçjes. Si masë tranzitore, ZRRE-ja miraton një komponent të lidhur me kapacitetin e instaluar të objektit gjenerues të ripërtëritshëm të Vet-konsumatorit, të matur sipas kapacitetit nominal të inverterit në kW AC dhe të tarifuar si shumë fikse për kW në vit. Në afat më të gjatë, drejtimi i ZRRE-së është që kthimi i kostove fikse të rrjetit të adresohet përmes metodologjisë së përgjithshme të tarifave të rrjetit, përmes tarifave të bazuara në kapacitet të zbatueshme për të gjithë konsumatorët, dhe jo përmes një pagese të përhershme vetëm për Vet-konsumatorët. Tarifa është pjesë e tarifave të OSSh-së dhe të OST-së për Vet-konsumatorët e kyçur në rrjetet përkatëse dhe rishikohet periodikisht.
5. Regjistrimi dhe autorizimi	Të futet një procedurë e shkallëzuar. Për instalimet deri në 50 kW, të zbatohet një procedurë e thjeshtuar me dritare të vetme për të gjitha kategoritë e konsumatorëve, me një rrugë edhe më të lehtë për instalimet e vogla familjare aty ku është e përshtatshme. Për instalimet mbi 50 kW, të ruhet procedura standarde institucionale. Rregulla e amendamentuar cakton një afat, prej 90 ditësh, brenda të cilit OSSh-ja e zhvillon procedurën e thjeshtuar dhe ZRRE-ja e aprovon atë.
6. Matja dhe raportimi	Të kërkohet njehsor dy drejtimesh në pikën e kyçjes. OSSh-ja është subjekti raportues, i cili ia dorëzon ZRRE-së të dhënat e matura në formatin, për periudhat dhe brenda afateve që i përcakton Rregulla e amendamentuar.

7. Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht	Të përdoren koeficientë fiksë të ndarjes, të dakorduar nga pjesëmarrësit, me rishikim periodik. Objekti kolektiv gjenerues duhet të matet veçmas dhe koeficientët e dakorduar duhet të zbatohen përmes procesit të faturimit. Koeficientët duhet të jenë të rregullueshëm kur pjesëmarrësit hyjnë ose dalin, kur ndryshon banimi ose kur pjesëmarrësit merren vesh për një alokim të rishikuar.
8. Ruajtja e energjisë	Të kërkohej konfigurimi teknik i inverterit ose i sistemit të menaxhimit të energjisë për ta penguar mbushjen nga rrjeti publik, i verifikuar në komisionim.
9. Kufizimet lokale të rrjetit	Aty ku kapaciteti kufizohet në një zonë të caktuar, të kërkohej arsyetim teknik me shkrim, identifikimi i kufizimit, kohëzgjatja e pritur, masat e planifikuara përmirësuese, raportimi të ZRRE-ja dhe një e drejtë e qartë shqyrtimi.
10. Vazhdimësia e skemës ekzistuese mbështetëse	Vet-konsumatorët e autorizuar sipas Rregullës aktuale në fuqi e ruajnë vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt dhe periudhën e shfrytëzimit të kreditit sipas të cilave janë autorizuar, për pjesën e mbetur të së drejtës së tyre dymbëdhjetëvjeçare, të llogaritur nga komisionimi. Secili prej tyre mund të zgjedhë, me shkrim dhe në mënyrë të parevokueshme, të kalojë në skemën e rishikuar nga fillimi i periudhës vijuese të vitit kalendarik. Trajtimi i ruajtjes i takon instalimit ashtu siç është autorizuar, ndërsa kapaciteti i shtuar pas hyrjes në fuqi të Rregullës së amendamentuar bie nën skemën e rishikuar.

5.1. Statusi i vetë-konsumatorit, përshtatshmëria dhe pragjet e kapacitetit

Ligji Nr. 08/L-258 kërkon nga ZRRE-ja ta përcaktojë prapësinë për pjesëmarrje në skemën e faturimit neto dhe t'i përkufizojë kushtet e zbatueshme për instalimet mbi atë Prag. Ligji vendos gjithashtu dy masa të veçanta mbrojtëse. Së pari, kapaciteti i instaluar nuk mund ta tejkalojë kapacitetin e kontraktuar të kycjes të konsumatorit, ndërsa operatori i rrjetit mund të vendosë kufizime shtesë në zonë të caktuara kur kjo arsyetohet me kufizime teknike. Së dyti, injektimi vjetor i përshtatshëm për kompensim nuk mund ta tejkalojë tërheqjen vjetore të energjisë elektrike.¹²

Këto dispozita nënkuptojnë se pragu i Vet-konsumatorit duhet të përcaktojë kryesisht qasjen në skemën mbështetëse, e jo të shfrytëzohet si instrument kryesor për menaxhimin e sigurisë së rrjetit ose për parandalimin e eksportit të tepruar.

5.1.1. Opsioni i propozuar

Rregulla e amendamentuar i ruan prapësinë e diferencuara aktualisht në fuqi në nivelet e tyre aktuale.

- Konsumatorët familjarë në tension të ulët: 7 kW.
- Konsumatorët jo-familjarë në tension të ulët që nuk faturohen për fuqi aktive: 15 kW.
- Konsumatorët jo-familjarë në tension të ulët që faturohen për fuqi aktive: 100 kW.
- Konsumatorët jo-familjarë të kyçur në tension të mesëm ose në sistemin e transmetimit: 200 kW.

¹² Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 28.1.2, 28.1.3, 30.2.1 dhe 30.7.

Kapaciteti i përshtatshëm për skemën kufizohet më tej nga tri kushte të vendosura me Ligj: kapaciteti i kontraktuar i kyçjes i konsumatorit, të cilin kapaciteti i instaluar nuk mund ta tejkalojë (Neni 28.1.2); kërkesa që injektimi vjetor të mbetet më i ulët se tërheqjen vjetore, e cila e lidh instalimin e përshtatshëm me profilin e konsumit të vetë konsumatorit (Neni 28.1.3); dhe çdo kufizim i kapacitetit maksimal të disponueshëm në një zonë të caktuar dhe për një periudhë të caktuar, i vendosur nga operatori i rrjetit për arsye teknike të arsyetuara (Neni 28.1.2), siç përshkruhet në Kapitullin 5.9.

Për instalimet deri në 50 kW, të gjitha kategoritë e konsumatorëve përfitojnë nga procedura e thjeshtuar e paraparë sipas Nenit 37. Pragu prej 50 kW është prag procedural, jo kapacitet maksimal për pjesëmarrje në skemën e Vet-konsumatorëve.

Neni 30.7 kërkon nga ZRRE-ja t'i përcaktojë kriteret dhe kushtet e zbatueshme për impiantet e konsumit vetanak të instaluar mbi prag. Instalimet mbi prag mbeten plotësisht të autorizuar të ndërtohen dhe të operojnë si Vet-konsumatorë; megjithatë, ato janë jashtë skemës mbështetëse dhe nuk përfitojnë trajtim me faturim neto për tepricën e tyre nëse ajo injektohet në rrjet. Impiantet mund të operojnë në bazë të eksportit zero, ku kufizimi i eksportit zbatohet në inverter ose në sistemin e menaxhimit të energjisë dhe verifikohet në komisionim. Alternativisht, një impiant mund ta eksportojë dhe ta shesë tepricën e vet sipas marrëveshjeve komerciale me furnizuesin e vet, duke marrë përsipër përgjegjësinë përkatëse për balancim, qoftë drejtpërdrejt, qoftë përmes furnizuesit të vet. Aplikuesi e deklaron mënyrën e zgjedhur në aplikacionin për kyçje te operatori i sistemit të shpërndarjes, sepse mënyra e zgjedhur përcakton se çfarë verifikon operatori i rrjetit në komisionim (kufizimin e eksportit apo matjen me dy drejtime) dhe nëse aplikuesi ka nevojë për marrëveshje komerciale me një furnizues. ZRRE-ja e regjistron mënyrën e zgjedhur në regjistër kur e lëshon autorizimin. Vet-konsumatori mund ta ndryshojë mënyrën më vonë vetëm me pëlqimin e operatorit të rrjetit, meqenëse ndryshimi i ndryshon kushtet e rrjetit të vlerësuara në momentin e kyçjes.

5.1.2. Analizë

Kjo qasje i ndan funksionet e ndryshme tashmë të vendosura me Ligj. Kapaciteti i kontraktuar i kyçjes dhe kufizimet specifike të rrjetit e mbrojnë sistemin e shpërndarjes. Balanca vjetore ndërmjet injektimit dhe tërheqjes e kufizon stimulim për ndërtimin e instalimeve kryesisht për eksport.

Ruajtja e pragjeve aktualisht në fuqi e ruan një kornizë që aplikuesit, instaluesit dhe operatori i rrjetit tashmë e kuptojnë dhe e shmang një ndryshim të mëtejshëm të përshtatshmërisë në të njëjtën kohë kur po rishikohen metodologjia e vlerësimit, periudha e shfrytëzimit të kreditit dhe trajtimi i kostove të rrjetit.

5.2. Metodologjia për vlerën monetare të energjisë elektrike të tepërt

Ligji kërkon nga ZRRE-ja ta përcaktojë çmimin, ose metodologjinë për përcaktimin e çmimit, të energjisë elektrike të injektuar në rrjet dhe ta vendosë këtë vlerë për secilën periudhë tarifore. Shpërblimi duhet të reflektojë vlerën e tregut të energjisë elektrike dhe mund të marrë parasysh gjithashtu vlerën e saj afatgjate për rrjetin, mjedisin dhe shoqërinë. Kjo metodologji ndikon drejtpërdrejt edhe në Nenin 5 dhe Shtojcën 4 të ZRRE/Rregullës Nr. 01/2025 për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtëritshme, të cilat e vlerësojnë përfitimin monetar të furnizuesve nga tepricat e Vet-konsumatorëve me çmimin e Tregut të Organizuar.

5.2.1. Opsioni i propozuar

Drejtimi i propozuar është që energjia elektrike e injektuar në rrjet të vlerësohet me çmimin e tregut një ditë para të ALPEX-it për orën në të cilën ajo injektohet.

$$\text{Kredit i eksportit në orën } h = \text{Çmimi i në tregun një ditë para të ALPEX-it në orën } h$$

Tarifat e rrjetit, tarifat e tjera të rregulluara dhe tatimet mbeten të ndara nga përcaktimi i vlerës së tregut të energjisë elektrike të eksportuar.

5.2.2. Analizë

Një referencë orare e tregut ofron lidhjen më të qartë dhe më transparente ndërmjet shpërblimit dhe vlerës faktike të energjisë elektrike në momentin kur ajo hyn në treg. Prandaj, ajo i jep efekt të drejtpërdrejtë kërkesës së Ligjit që shpërblimi të reflektojë vlerën e tregut dhe të përcaktohet për secilën periudhë tarifore.

Kjo qasje ofron gjithashtu një sinjal ekonomik më të saktë sesa një çmim eksporti i fiksuar ose i përcaktuar në mënyrë administrative. Gjenerimi solar përqendrohet gjatë orëve me dritë dielli dhe, me hyrjen e kapaciteteve të reja fotovoltaike në sistem, këto orë mund të përkojnë gjithnjë e më shumë me çmime më të ulëta me shumicë. Sipas rregullimit orar të llogarive, shpërblimi i marrë nga Vet-konsumatorët do ta reflektonte këtë efekt, në vend që t'i mbronte ata prej tij.

Kjo mund të krijojë gjithashtu stimuj për sjellje që është e dobishme për sistemin. Konsumatorët me ruajtje të energjisë mund të zgjedhin ta konsumojnë ose ta eksportojnë energjinë elektrike në momente të ndryshme, ndërsa konsumatorët pa ruajtje kanë stimul ta rrisin konsumin e vet kur instalimi i tyre është duke prodhuar.

Disavantazhi kryesor është ekspozimi më i madh i Vet-konsumatorëve ndaj luhatshmërisë së çmimeve të tregut.

Kjo metodologji e përcakton gjithashtu kompensimin që Operatori i Energjisë së Ripërtërishme u jep furnizuesve sipas Nenit 5 dhe Shtojcës 4 të ZRRE/Rregullës Nr. 01/2025 për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme. Sipas asaj Rregulle, Operatori rregullon çdo muaj me secilin furnizues diferencën ndërmjet vlerës monetare të krediteve që i shfrytëzojnë Vet-konsumatorët e tij (e përcaktuar përmes kësaj metodologjie) dhe përfitimit monetar të vlerësuar të furnizuesit nga energjia elektrike e tepërt e tyre, të cilin Shtojca 4 e vlerëson me çmimin e Tregut të Organizuar. Kjo është e njëjta referencë orare e propozuar këtu. Prandaj, vlerësimi i tepicës me çmimin orar të ALPEX-it ka efekt të drejtpërdrejtë dhe të matshëm në këtë kompensim (Cpro). Kjo duhet ta minimizojë kompensimin nga dhe ndaj furnizuesve me Operatorin e Energjisë së Ripërtërishme. ZRRE-ja do ta monitorojë këtë efekt me rritjen e kapacitetit të autorizuar, së bashku me procesin e Rregullimit të Rregullt të paraparë tashmë në atë Rregull.

Kostot e balancimit

Sipas Nenit 30.4 të Ligjit Nr. 08/L-258, Vet-konsumatorët i përkasin grupit balancues të furnizuesit të tyre. Prodhimi solar dhe pjesa e tij e konsumuar në vend janë të dyja të vështira për t'u parashikuar, në krahasim me një konsumator të zakonshëm, gjë që rezulton në rritje të kostove të balancimit. Sipas Shtojcës 4 të ZRRE/Rregullës Nr. 01/2025, Rregulla për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme, këto kosto, si dhe çdo kosto tjetër e zbritur nga çmimi i kompensimit për konsumatorët, merren parasysh gjatë kompensimit të furnizuesve për kostot ndaj zbatimit të skemave mbështetëse.

ZRRE-ja i fton furnizuesit t'i kuantifikojnë këto kosto balancimi nga të dhënat e tyre historike të rregullimit të llogarive dhe t'i dorëzojnë dëshmitë në kuadër të këtij konsultimi.

5.2.3. Opsioni alternativ

Një opsion alternativ që ZRRE-ja e ka shqyrtuar është qasja dy-nivelesh:

- Për konsumatorët e rregulluar - të përcaktohet çmimi i zbatueshëm i eksportit, si pjesë e secilit rishikim tarifor të Furnizuesit Universal, në bazë të kostos me shumicë të energjisë elektrike.
- Për Vet-konsumatorët e furnizuar në treg - çmimet e tregut një ditë para për secilën orë.

Avantazhi i kësaj qasjeje është parashikueshmëria më e madhe për konsumatorët familjarë dhe konsumatorët e vegjël, me faturim dhe komunikim më të thjeshtë, si dhe fakti që Vet-konsumatorët e vegjël nuk ekspozohen plotësisht ndaj luhatshmërisë afatshkurtër të tregut. Kjo qasje e ndjek koston

e shmangur të furnizimit për Vet-konsumatorët, duke marrë parasysh marrëveshjet e furnizimit me shumicë të Furnizuesit Universal.

Disavantazhet janë se çmimi nuk do ta reflektonte domosdoshmërisht vlerën e tregut të energjisë elektrike në orën faktike të injektimit. Për më tepër, çmimi i rregulluar mund të largohet nga kushtet e tregut ndërmjet rishikimeve tarifore dhe ofron stimuj më të dobët për ruajtjen e energjisë, zhvendosjen e konsumit dhe forma të tjera të fleksibilitetit.

Si referenca orare një ditë para, ashtu edhe qasja dynivelëshe kanë merita, ndërsa zgjedhja ka rëndësi më të madhe për konsumatorët familjarë dhe Vet-konsumatorët e vegjël. ZRRE-ja nuk ka marrë qëndrim përfundimtar për këtë çështje dhe i fton posaçërisht palët e interesit të komentojnë se cila qasje e balancon më mirë saktësinë e sinjalit të çmimit me parashikueshmërinë për konsumatorët më të vegjël, para se të finalizohet Rregulla e amendamentuar.

5.3. Kohëzgjatja e periudhës së shfrytëzimit të kreditit monetar dhe kushtet e shfrytëzimit

Ligji kërkon që krediti monetar i pashfrytëzuar gjatë një periudhe faturimi të bartet më tej. ZRRE-ja e përcakton periudhën brenda së cilës ai kredit mund të shfrytëzohet, me një maksimum prej një viti, pas të cilit krediti i pashfrytëzuar shuhet. Ligji parasheh veçmas se energjia elektrike e injektuar mbi tërheqjen vjetore të konsumatorit nuk kompensohet.¹³

5.3.1. Opsioni i propozuar

Periudha e shfrytëzimit të kreditit monetar duhet të shtrihet nga 1 janari deri më 31 dhjetor. Çdo kredit i pashfrytëzuar do të shuhej në fund të periudhës vjetore. Për instalimet që hyjnë në skemë gjatë vitit, periudha e parë e shfrytëzimit do të zbatohet në mënyrë proporcionale deri në fund të atij viti kalendarik. E njëjta periudhë e vitit kalendarik duhet të shfrytëzohet, për aq sa është e mundur, edhe për krahasimin vjetor ndërmjet injektimit dhe tërheqjes. Kreditet mund të shfrytëzohen për të kompensuar vetëm komponentin e furnizimit me energji të faturës së konsumatorit fundor. Tarifat e rrjetit dhe tatimet e tjera nuk netohen.

Neni 30.2.5 kërkon veçmas nga ZRRE-ja ta përcaktojë periudhën gjatë së cilës Vet-konsumatorët kanë të drejtë të përfitojnë nga skema e faturimit neto. Kohëzgjatja dymbëdhjetë vjeçare e zbatuar tashmë për kontratat e Vet-konsumatorëve sipas Rregullës aktuale mbetet, duke filluar nga data e komisionimit. Pas skadimit, instalimi e ruan statusin e Vet-konsumatorit dhe mund të vazhdojë ta konsumojë gjenerimin e vet, por del nga skema e faturimit neto dhe, për çfarëdo kompensimi të tepëris, ai duhet të arrijë marrëveshje me furnizuesin e vet.

5.3.2. Analizë

Periudha dymbëdhjetë mujore e reflekton më mirë profilin sezonal të gjenerimit solar fotovoltaik. Vet-konsumatorët kanë prirje të krijojnë teprica më të mëdha gjatë pranverës dhe verës, ndërsa mbështeten më shumë në rrjet gjatë dimrit. Një periudhë më e shkurtër mund të bëjë që kreditet të shuhen para se konsumatori ta arrijë periudhën me tërheqjen më të lartë të energjisë elektrike.

E kombinuar me propozimin “Metodologjia për vlerën monetare të energjisë elektrike të tepërt” në Kapitullin 5.2, sipas të cilit energjia elektrike e tepërt vlerësohet sipas vlerës së saj të tregut në momentin e injektimit, periudha dymbëdhjetë mujore e kreditit u mundëson Vet-konsumatorëve ta shfrytëzojnë atë vlerë më vonë gjatë vitit, pa e shtrembëruar sinjalin e çmimit. Kjo është e drejtë ndaj Vet-konsumatorëve dhe njëkohësisht i nxit ata të prodhojnë, të konsumojnë ose të ruajnë energjinë elektrike kur ajo është më e vlefshme për sistemin.

¹³ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 28.1.3, 30.1.3 dhe 30.2.3.

Një periudhë e plotë vjetore mundëson që cikli sezonal i gjenerimit dhe i konsumit të pasqyrohet brenda një periudhe të vetme të rregullimit të llogarive. Ajo nuk e dobëson mbrojtjen ndaj mbi dimensionimit, sepse Ligji vazhdon ta kufizojë kompensimin në sasinë e energjisë elektrike të konsumuar gjatë periudhës dymbëdhjetë mujore.

Zgjatja e periudhës nuk e shtrembëron sinjalin e çmimit, meqenëse krediti është monetar dhe vlera e tij fiksohet me çmimin orar të tregut në momentin e injektimit, prandaj zgjatja e periudhës e ndryshon kohën kur krediti mund të shpenzohet, e jo vlerën që kishte energjia elektrike.

Përafrimi i të gjithë konsumatorëve me vitin kalendarik e thjeshton gjithashtu administrimin, mbikëqyrjen dhe raportimin, sepse furnizuesit dhe ZRRE-ja nuk kanë nevojë të mbajnë afate individuale të rregullimit të llogarive për secilin Vet-konsumator.

5.3.3. Opsioni alternativ

Një alternativë e shqyrtuar gjithashtu është periudha lëvizëse dymbëdhjetë mujore, ku secili Vet-konsumator do të merrte një periudhë dymbëdhjetë mujore që fillon nga data e komisionimit ose e regjistrimit. Secili Vet-konsumator do të përfitonte kështu një periudhë të plotë fillestare dymbëdhjetë mujore, pavarësisht se kur bëhet operacional instalimi. Furnizuesit do të duhej të menaxhonin një datë të veçantë vjetore të rregullimit të llogarive për secilin konsumator, duke e bërë më kompleks faturimin dhe mbikëqyrjen rregullatore.

5.4. Alokimi i kostove të rrjetit dhe tarifat specifike për Vet-konsumatorët

Neni 28.4 kërkon nga ZRRE-ja të vendosë një metodologji që adreson kthimin e kostove të operatorit të rrjetit të ndërlidhura me Vet-konsumatorët e energjisë së Ripërtëritshme, duke përfshirë mundësinë e tarifave ose pagesave specifike për Vet-konsumatorët si nënkategori e veçantë e përdoruesve të rrjetit. Neni 28.2.1 përcakton se pagesa të tilla duhet të jenë proporcionale, jo diskriminuese dhe të reflektojnë kostot, ndërsa energjia elektrike e Ripërtëritshme e prodhuar dhe e konsumuar brenda mjediseve të konsumatorit nuk mund t'u nënshtrohet tarifave të rrjetit.¹⁴

5.4.1. Opsioni i propozuar

Vetë-konsumatorët formojnë një grup të veçantë tarifor për këtë tarifë dhe, brenda atij grupi, tarifa diferencohet sipas nivelit të tensionit në të cilin kyçet Vet-konsumatori (tension i ulët, tension i mesëm ose sistemi i transmetimit). Si masë tranzitore, ZRRE-ja miraton një komponent specifik të lidhur me kapacitetin e instaluar të objektit gjenerues të ripërtëritshëm të Vet-konsumatorit, të tarifuar si shumë fikse për kW kapacitet të instaluar në vit, dhe jo në bazë të vëllimit të energjisë elektrike të prodhuar, të konsumuar në mënyrë vetanake apo të injektuar. Për këtë qëllim, kapaciteti i instaluar nënkupton kapacitetin nominal AC të inverterit ose të inverterëve që e shërbejnë objektin, i shprehur në kW AC. Kjo tarifë mbështetet në analizën e Kapitullit 4.3.3 dhe në tarifat vëllimore të shmangura të rrjetit të shkaktuara nga konsumi vetanak. Tarifa e Vet-konsumatorit është pjesë e tarifave të OSSh-së dhe të OST-së për Vet-konsumatorët e kyçur në rrjetet përkatëse dhe rishikohet periodikisht. ZRRE-ja do ta kalibrojë nivelin fillestar në mënyrë konservative, meqenëse konsumatorët familjarë përbëjnë shumicën e Vet-konsumatorëve dhe një tarifë fillestare shumë e lartë mund t'ua dekurajonte investimin; niveli do të përshtatet vetëm gradualisht përmes rishikimit periodik të përmendur më lart.

Në afat më të gjatë, drejtimi i ZRRE-së është që kthimi i kostove fikse të rrjetit të adresohet përmes metodologjisë së përgjithshme të tarifave të rrjetit, duke futur një komponent të bazuar në kapacitet, të zbatueshëm për të gjithë konsumatorët përkatës, në vend që të ruhet një pagesë e veçantë vetëm për Vet-konsumatorët.

¹⁴ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 28.2.1 dhe 28.4.

5.4.2. Analizë

Çështja qendrore është se konsumi vetanak mund ta zvogëlojë sasinë e energjisë elektrike të tërhequr nga rrjeti, pa e zvogëluar domosdoshmërisht kapacitetin e rrjetit që duhet të mbetet në dispozicion për ta shërbyer konsumatorin. Kjo krijon një dallim ndërmjet mënyrës se si linden kostot e rrjetit dhe mënyrës se si ato rikuperohen atje ku tarifat mbështeten kryesisht në konsumin vëllimor.

Një pagesë e lidhur me kapacitetin e instaluar të objektit gjenerues e ndjek këtë mospërputhje më nga afër sesa një pagesë mbi energjinë elektrike të injektuar. Madhësia e impiantit e përcakton se sa konsum mund të zëvendësojë pas njëhisorit dhe sa mund të eksportojë, prandaj ajo lëviz së bashku me të hyrat vëllimore të rrjetit që i shmang konsumi vetanak. Kapaciteti i instaluar është gjithashtu i thjeshtë nga pikëpamja administrative. Ai është i fiksuar, verifikohet në momentin e autorizimit dhe Neni 31.2 kërkon që regjistri i Vet-konsumatorëve ta evidentojë atë, prandaj tarifa nuk ka nevojë për matje shtesë e as për matje ex-post dhe mund të faturohet si shumë fikse vjetore për kW. Matja e tij si kapacitet nominal i inverterit në kW AC jep një shifër të vetme e të pa-qartësuar, e shmang devijimin ndërmjet kapacitetit të paneleve dhe atij të inverterëve në instalimet solare fotovoltaike dhe i korrespondon kapacitetit që fizikisht mund të arrijë në rrjet.

Meqenëse pagesa nuk ndryshon me prodhimin, ajo i lë të paprekura stimujt operativë të Vet-konsumatorit. Vet-konsumatorët e ruajnë përfitimin e plotë nga konsumi vetanak, nga zhvendosja dhe nga ruajtja e gjenerimit të tyre. Ndryshe nga tarifa ekzistuese mbi energjinë e injektuar, pagesa i arrin edhe instalimet me konsum vetanak shumë të lartë ose me eksport zero, të cilat janë pikërisht instalimet që i shmangin tarifat vëllimore të rrjetit pa kontribuar në rikuperimin e tyre.

Tarifa e kufizon shkallën në të cilën tarifat e shmangura të rrjetit u zhvendosen konsumatorëve të tjerë. Megjithatë, niveli i saj ndikon në kthimin e investimit të Vet-konsumatorit, prandaj ZRRE-ja duhet ta përcaktojë dhe ta rishikojë atë së bashku me tarifat e rrjetit.

5.4.3. Opsionet alternative

- Alternativa 1, vendosja e një tarife për kërkesën maksimale të konsumatorit - Çdo çështje e kthimit të kostove të rrjetit do të adresohet tërësisht përmes metodologjisë së përgjithshme tarifore, e zbatueshme njësoj për të gjithë konsumatorët. Kjo e shmang veçimin e Vet-konsumatorëve dhe ofron një qasje më neutrale ndaj teknologjisë. Përcaktimi i tarifës për kërkesën maksimale do të kërkonte një studim të kostove në nivel rrjeti para se kjo qasje të mund të vendosej.
- Alternativa 2, pagesa e bazuar në energjinë elektrike të injektuar - E ngjashme me pagesat ekzistuese, ku një tarifë specifike zbatohet mbi energjinë elektrike të eksportuar në rrjet. Ajo është e thjeshtë për t'u matur dhe për t'u administruar. Megjithatë, injektimi nuk është domosdoshmërisht indikatorë i mirë i kapacitetit të rrjetit që duhet të mbahet për konsumatorin, ndërsa një pagesë e tillë nuk zbatohet për Vet-konsumatorët me eksport zero.

5.5. Regjistrimi dhe autorizimi i thjeshtuar

Ligji kërkon që procedurat e autorizimit të jenë të qarta, të thjeshta, transparente, proporcionale dhe të efektshme në të gjitha nivelet administrative. Për konsumatorët familjarë, procedura duhet të të përfundojë brenda tridhjetë ditësh. Neni 37 kërkon më tej një procedurë me njoftim të thjeshtë për instalimet deri në 50 kW, me vendim brenda tridhjetë ditësh.¹⁵

¹⁵ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 30.6, 31.1 deri 31.3 dhe 37.

5.5.1. Opsioni i propozuar

ZRRE-ja e miraton dallimin ndërmjet instalimeve deri në 50 kW dhe instalimeve mbi 50 kW.

- Instalimet deri në 50 kW - Të gjitha kategoritë e konsumatorëve përfitojnë nga një procedurë e thjeshtuar, bazuar në Nenin 37. Aplikuesi dorëzon një aplikacion të vetëm për kyçje te operatori i sistemit të shpërndarjes. Operatori i sistemit të shpërndarjes komunikon drejtpërdrejt me furnizuesin, institucion me institucion, në vend që të kërkojë nga aplikuesi t'i dorëzojë disa herë të njëjtat informata. Pasi operatori i sistemit të shpërndarjes ta lëshojë lejen e kyçjes, ZRRE-ja e lëshon autorizimin si hap të veçantë e të mëvonshëm. Për instalimet shumë të vogla familjare nën pragun familjar, mund të zbatohet një rrugë edhe më e lehtë deklarative, duke u mbështetur më shumë në dokumentacion të standardizuar dhe duke i ruajtur njëkohësisht kontrollet e nevojshme teknike dhe të sigurisë.
- Rregulla e amendamentuar cakton një afat prej 90 ditësh, brenda të cilit operatori i sistemit të shpërndarjes e zhvillon procedurën e thjeshtuar për instalimet deri në 50 kW dhe ia dorëzon ZRRE-së, ndërsa ZRRE-ja e aprovon atë.
- Instalimet mbi 50 kW - Instalimet më të mëdha mbeten subjekt i sekuencës ekzistuese institucionale, ndërsa procesi thjeshtohet përmes afateve më të qarta, dokumentacionit standard dhe koordinimit më të mirë ndërmjet institucioneve.

5.5.2. Analizë

Kjo qasje e pasqyron strukturën e Ligjit. Neni 37 krijon shprehimisht një rrugë të thjeshtuar deri në 50 kW dhe nuk kërkon të njëjtën procedurë për instalimet më të mëdha.

Dallimi është gjithashtu në përputhje me kornizën e propozuar të kapaciteteve. Prandaj, një konsumator jo-familjar mund të kualifikohet për skemën e Vet-konsumatorëve edhe mbi 50 kW, duke qenë njëkohësisht subjekt i procedurës standarde të kyçjes para procedurës të thjeshtuar.

5.5.3. Opsionet alternative

Alternativa 1, procedurë e thjeshtuar për të gjithë Vet-konsumatorët - Kjo do të ofronte uljen më të madhe të barrës administrative. Megjithatë, instalimet më të mëdha kërkojnë vlerësim teknik më të detajuar dhe kjo qasje do të shkonte përtej procedurës specifike të thjeshtuar të paraparë sipas Nenit 37.

Alternativa 2, ruajtja e sekuencës aktuale për të gjitha instalimet - Kjo kërkon ndryshim të kufizuar institucional. Ajo nuk do ta zbatonte në mënyrë adekuate objektivin e Ligjit për thjeshtimin e procesit për konsumatorët familjarë dhe instalimet më të vogla.

5.6. Matja, përgjegjësia për balancim dhe obligimet e furnizuesit

Ligji kërkon njehsor dydrejtimësh në pikën e kyçjes, i cili e regjistron veçmas energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti dhe atë të injektuar në të. Vet-konsumatorët marrin pjesë në grupin balancues të furnizuesit të tyre, ndërsa furnizuesit obligohen të lidhin kontrata furnizimi dhe ta marrin energjinë elektrike të tepërt.¹⁶

¹⁶ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtërishme (2024), nenet 30.1.1, 30.3, 30.4 dhe 38.

5.6.1. Opsioni i propozuar

- Të gjitha instalimet e Vet-konsumatorëve duhet të kenë njehsor dydrejtimësh në pikën e kyçjes, siç kërkon Ligji. Nuk duhet të kërkohet njehsor i veçantë i gjenerimit. Njehsori dydrejtimësh duhet t'i regjistrojë veçmas sasitë si vijon: Energjia elektrike e injektuar në rrjet.
- Energjia elektrike e tërhequr nga rrjeti.

Operatori i sistemit të shpërndarjes është subjekti raportues për këtë qëllim. Ai ia dorëzon ZRRE-së të dhënat e matura të gjenerimit dhe të konsumit të parashtruara më lart, në formatin, për periudhat dhe brenda afateve që do t'i përcaktojë Rregulla e amendamentuar.

5.6.2. Analizë

Njehsori dydrejtimësh e regjistron energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti dhe atë të injektuar në të, që është gjithçka që kërkon rregullimi i llogarive sipas faturimit neto. Neni 30.3 i Ligjit e obligon operatorin e rrjetit ta instalojë atë njehsor në pikën e kyçjes dhe nuk kërkon njehsor të veçantë të gjenerimit, prandaj Rregulla e amendamentuar nuk duhet të vendosë obligime matjeje përtej Ligjit.

Njehsori i gjenerimit do të jepte një pasqyrë më të plotë të aktivitetit të Vet-konsumatorit, sepse njehsori i pikës së kyçjes nuk e tregon energjinë elektrike të ripërtëritshme të prodhuar dhe të konsumuar në vend. Ky informacion i shërben monitorimit dhe raportimit për energjinë e ripërtëritshme, e jo rregullimit të llogarive, dhe kërkimi i tij do t'i shtonte kosto pajisjeje dhe instalimi çdo projekti të Vet-konsumatorit, duke përfshirë edhe instalimet më të vogla familjare. Prandaj, ZRRE-ja e kufizon kërkesën e matjes vetëm në njehsorin dydrejtimësh, duke u shmangur nga kërkesa për njehsor gjenerimi e Nenit 12 të Rregullës aktuale.

5.7. Vet-konsumatorët që veprojnë bashkërisht dhe konsumi vetanak kolektiv

Neni 29 u mundëson Vet-konsumatorëve të vendosur në të njëjtën ndërtesë, duke përfshirë ndërtesat shumë banesore, të prodhojnë, të ruajnë, të ndajnë dhe të shesin bashkërisht energjinë elektrike të ripërtëritshme. ZRRE-ja është përgjegjëse për vendosjen e kritereve të nevojshme për funksionimin e këtyre marrëveshjeve.¹⁷

5.7.1. Opsioni i propozuar

Pjesëmarrësit duhet të merren vesh për koeficientë fiksë të ndarjes, të cilët e përcaktojnë përqindjen e gjenerimit kolektiv që i alokohet secilit pjesëmarrës. Këta koeficientë duhet të zbatohen për një periudhë të përcaktuar dhe duhet të jenë të rishikueshëm kur ndodh njëra nga situatat si vijon.

- Një pjesëmarrës hyn ose del.
- Pronësia ose banimi ndryshon në mënyrë materiale.
- Pjesëmarrësit merren vesh ta ndryshojnë alokimin.
- Arrihet një pikë tjetër e paracaktuar rishikimi.

Objekti kolektiv gjenerues duhet të matet veçmas, ndërsa koeficientët e dakorduar duhet të zbatohen gjatë procesit të faturimit dhe të rregullimit të llogarive.

5.7.2. Analizë

Metodologjia me koeficientë fiksë ofron baraspeshë ndërmjet thjeshtësisë administrative dhe drejtësisë. Alokimi plotësisht dinamik do të ofronte teorikisht një përputhje më të ngushtë ndërmjet konsumit të secilit pjesëmarrës dhe pjesës së tij të gjenerimit, megjithatë ai do të kërkonte matje intervalore dhe rregullim të llogarive më të sofistikuar për secilin pjesëmarrës.

¹⁷ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 28.2.6 dhe 29.

Koeficientët fiksë u japin pjesëmarrësve siguri për pjesën e tyre të gjenerimit. Mundësimi i rishikimit periodik e shmang mbylljen e ndërtesës brenda një alokimi që mund të bëhet i papërshtatshëm me ndryshimin e banimit ose të modeleve të konsumit.

5.7.3. Opsioni alternativ

Alternativa, alokimi dinamik i bazuar në konsum - Gjenerimi do t'u alokohej pjesëmarrësve sipas konsumit të tyre faktik gjatë secilit interval të rregullimit të llogarive. Kjo jep përputhje më të ngushtë ndërmjet shfrytëzimit të energjisë elektrike dhe gjenerimit të alokuar, si dhe potencialisht shfrytëzim më efikas të prodhimit kolektiv. Ajo kërkon kompleksitet dukshëm më të madh të matjes, të shkëmbimit të të dhënave dhe të faturimit, sidomos në ndërtesat me shumë pjesëmarrës ose me disa furnizues.

5.8. Ruajtja e energjisë dhe konfigurimi teknik

Ligji parasheh se energjia elektrike e ripërtëritshme e ruajtur dhe e konsumuar brenda mjediseve të konsumatorit nuk duhet t'i nënshtrohet tarifës së dyfishtë. Ai parasheh gjithashtu se sistemi për ruajtje të energjisë elektrike brenda instalimit të Vet-konsumatorit mbushet vetëm nga stabilimenti për vet-prodhim me burime të ripërtëritshme.¹⁸

5.8.1. Opsioni i propozuar

Përputhja me kufizimin e mbushjes nga rrjeti sigurohet përmes konfigurimit teknik të inverterit, të sistemit të menaxhimit të baterisë ose të sistemit të menaxhimit të energjisë. Sistemi konfigurohet në mënyrë që njësia e ruajtjes të mos mund të mbushet nga rrjeti publik, ndërsa ky konfigurim verifikohet në komisionim.

5.8.2. Analizë

Konfigurimi teknik është mjeti më pak i rënduar për zbatimin e kërkesës ligjore. Inverterët modernë hibridë dhe sistemet e menaxhimit të energjisë zakonisht mund ta kontrollojnë burimin nga i cili mbushet bateria, duke mundësuar vërtetimin e përputhshmërisë pa një njehsor shtesë të dedikuar. Kjo i shmang kostot shtesë, sidomos për instalimet familjare, duke e ruajtur njëkohësisht një kërkesë të qartë teknike.

Disavantazhi kryesor është se përputhshmëria e vazhdueshme varet nga mbetja e pandryshuar e konfigurimit pas komisionimit. Prandaj, rregullat teknike duhet t'i specifikojnë cilësimet e kërkuara dhe përgjegjësinë e instaluesit e të konsumatorit për mirëmbajtjen e tyre.

5.8.3. Opsioni alternativ

Alternativa, njehsori i dedikuar i ruajtjes - Një njehsor i veçantë mund ta regjistronte energjinë elektrike që hyn në bateri dhe që del prej saj. Kjo ofron dëshmi të pavarur dhe drejtpërdrejt të matshme të rrjedhave të ruajtjes. Ajo shton kosto dhe kompleksitet, sidomos aty ku objektivi ligjor mund të arrihet tashmë përmes konfigurimit teknik.

5.9. Kufizimi i kapacitetit të rrjetit në zona të caktuara

Neni 28.1.2 i Ligjit i mundëson operatorit të rrjetit ta kufizojë kapacitetin maksimal të disponueshëm në zona të caktuara dhe për një periudhë të caktuar, kur kjo arsyetohet me kufizime teknike në rrjet, dhe kërkon nga ZRRE-ja t'i monitorojë ato raste dhe veprimet e ndërmarra nga operatori për heqjen e kufizimit. Prandaj, mbikëqyrja e kufizimeve të tilla nga ZRRE-ja është kërkesë e Ligjit. Masat specifike procedurale mbrojtëse të parashtruara më poshtë janë zbatimi i atij obligimi nga ZRRE-ja dhe janë

¹⁸ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtëritshme (2024), nenet 28.1.2, 28.2.2 dhe 36.

çështje e dizajnit rregullator e jo kërkesë e veçantë ligjore. Ligji kërkon veçmas që zhvillimi i rrjetit dhe kyçja të mbështeten në kritere objektive, transparente dhe jodiskriminuese.¹⁹

5.9.1. Opsioni i propozuar

Kur operatori i rrjetit e kufizon kapacitetin e disponueshëm për Vet-konsumatorët në një zonë të caktuar sipas Nenit 28.1.2, kufizimi i nënshtrohet masave të qarta procedurale mbrojtëse. Operatori i rrjetit obligohet të veprojë si vijon.

- Ta identifikojë kufizimin specifik teknik.
- Ta përcaktojë zonën gjeografike të prekur.
- Ta specifikojë periudhën për të cilën pritët të mbetet në fuqi kufizimi.
- T'i identifikojë masat e planifikuara për adresimin ose heqjen e kufizimit.
- Ta raportojë kufizimin dhe arsyetimin e tij të ZRRE-ja.
- T'i njoftojë aplikuesit e prekur për kufizimin dhe për mjetet juridike që u qëndrojnë në dispozicion sipas rregullave përkatëse të ZRRE-së.

5.9.2. Analizë

Ligji e njeh se kufizimet teknike ndonjëherë mund të jenë të nevojshme, sidomos kur gjenerimi i shpërndarë përqendrohet në zona me kapacitet të kufizuar pritës. Kufizime të tilla nuk duhet të kthehen në barriera të pacaktuara ose të përgjithshme ndaj konsumit vetanak.

Kërkesa që operatori i rrjetit ta shpjegojë bazën teknike, kohëzgjatjen e pritës dhe masën e planifikuar përmirësuese, krijon llogaridhënie dhe i jep ZRRE-së informatat e nevojshme për t'i dalluar kufizimet e vërteta të rrjetit nga barrierat e shmangshme të kyçjes.

5.10. Vazhdimësia e skemës ekzistuese mbështetëse

Rregulla aktualisht në fuqi zbatohet që nga gushti i vitit 2023 dhe konsumatorët janë pranuar në skemën e faturimit neto sipas kushteve të saj. Deri në gusht të vitit 2026, autorizimet për konsum vetanak mbulonin rreth 40 MW të më shumë se 1,400 Vet-konsumatorë të autorizuar, sipas evidencave të autorizimeve të ZRRE-së. Ata konsumatorë investuan në bazë të kushteve atëherë në fuqi: energjia elektrike e tepërt e vlerësuar me çmimin e komponentit të energjisë shumëzuar me koeficientin C prej 0.85 në tension të ulët dhe 0.80 në tension të mesëm e në nivel transmetimi; krediti monetar i rivendosur çdo gjashtë muaj, më 1 janar dhe më 1 korrik, me humbjen e çdo bilanci të pashfrytëzuar; dhe marrëveshja e Blerjes së Energjisë në dispozicion për dymbëdhjetë vite (Nenet 7 dhe 9 të Rregullës aktuale).

Rregulla e amendamentuar e ndryshon secilin prej atyre kushteve. Ajo e vlerëson energjinë elektrike të injektuar me çmimin për orë të tregut një ditë para të ALPEX-it për orën e injektimit, e zëvendëson rivendosjen gjashtëmujore me një periudhë të shfrytëzimit të kreditit sipas vitit kalendarik dhe e rishikon trajtimin e kostove të rrjetit. Ligji nuk përcakton se si duhet trajtuar konsumatorët e pranuar tashmë në skemë, prandaj ZRRE-ja duhet të vendosë nëse kushtet e rishikuara zbatohen për ta. Kjo pjesë e parashtron atë vendim.

5.10.1. Opsioni i propozuar

Vet-konsumatorët e autorizuar sipas Rregullës aktualisht në fuqi para hyrjes në fuqi të Rregullës së amendamentuar e ruajnë, për pjesën e mbetur të së drejtës së tyre dymbëdhjetë vjeçare të llogaritur nga komisionimi, vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt dhe periudhën e shfrytëzimit të kreditit sipas të cilave janë autorizuar. Megjithatë, secili prej tyre mund të kalojë në skemën e rishikuar në çdo

¹⁹ Ligji nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Energjisë së Ripërtërishme (2024), nenet 28.1.2 dhe 36.

kohë, me një deklaram me shkrim dhe të parevokueshëm drejtuar furnizuesit të vet dhe të njoftuar te ZRRE-ja, i cili merr efekt nga fillimi i periudhës vijuese të vitit kalendarik.

Kjo mbrojtje e të drejtave të fituara i takon instalimit ashtu siç është autorizuar. Kur një Vet-konsumator me të drejta të ruajtura e rrit kapacitetin e vet të instaluar pas hyrjes në fuqi të Rregullës së amendamentuar, kapaciteti shtesë trajtohet sipas skemës së rishikuar, me periudhën e vet dymbëdhjetë vjeçare që fillon nga komisionimi i atij kapaciteti.

5.10.2. Analizë

Ruajtja e plotë e të drejtave të Vet-konsumatorëve të autorizuar sipas Rregullës aktuale i mbron vendimet investive të marra në bazë të koeficientit të vlerësimit dhe rregullave të kreditit atëherë në fuqi, dhe e zvogëlon rrezikun që Rregulla e amendamentuar të kontestohet si ndërhyrje në të drejtat e fituara.

Marrëveshja dymbëdhjetë vjeçare e Blerjes së Energjisë sipas Nenit 7 të Rregullës aktuale u jep atyre Vet-konsumatorëve një periudhë të përcaktuar të së drejtës, ndërsa ata i dimensionuan instalimet e tyre sipas koeficientit dhe rivendosjes gjashtë mujore të kreditit të zbatueshme atëherë. Zbatimi i vlerësimit të rishikuar dhe i periudhës së kreditit sipas vitit kalendarik ndaj tyre do ta ndryshonte ekonominë e investimeve tashmë të bëra, pa e përmirësuar sinjalin e çmimit që Rregulla e amendamentuar synon ta krijojë për hyrësit e rinj.

Kostoja e operimit paralel të dy grupeve të kushteve mbetet e kufizuar dhe zvogëlohet me kalimin e kohës. Popullata me të drejta të ruajtura është e mbyllur, sepse i përfshin vetëm autorizimet e lëshuara para hyrjes në fuqi të Rregullës së amendamentuar, dhe shuhet instalim pas instalimi me përfundimin e secilës të drejtë dymbëdhjetëvjeçare. Deklarimi opcional u mundëson Vet-konsumatorëve që i preferojnë kushtet e rishikuara të migrojnë pa i detyruar ZRRE-ja.

Tarifa e rrjetit e përshkruar në Kapitullin 5.4 zbatohet për të gjithë Vet-konsumatorët sipas skemave përkatëse mbështetëse, duke përfshirë ata të autorizuar sipas Rregullës aktualisht në fuqi. Ruajtja e të drejtave të fituara e ruan vlerësimin e energjisë elektrike të tepërt dhe periudhën e shfrytëzimit të kreditit sipas të cilave është autorizuar Vet-konsumatori; ajo nuk e përjashton instalimin nga tarifat e rrjetit, të cilat zbatohen për të gjithë përdoruesit e rrjetit sipas tarifave dhe rregullave në fuqi në çdo kohë.

5.10.3. Opsioni alternativ

Migrimi i të gjithë Vet-konsumatorëve në skemën e rishikuar. Të gjithë Vet--konsumatorët e faturimit neto, duke përfshirë ata të autorizuar sipas Rregullës aktualisht në fuqi, do të kalonin në vlerësimin e rishikuar dhe në periudhën e rishikuar të shfrytëzimit të kreditit nga një datë e vetme, pas një tranzicioni të përcaktuar. Kjo është dukshëm më e thjeshtë për t'u administruar, sepse furnizuesit dhe ZRRE-ja do të operonin një skemë të vetme në vend të dyjave, dhe i trajton të gjithë Vet--konsumatorët njësoj nga e njëjta datë. Megjithatë, ajo mund të kontestohet si ndërhyrje në të drejtat e fituara sipas Rregullës aktuale dhe sipas kontratave dymbëdhjetëvjeçare të lidhura në bazë të saj, dhe do të kërkonte konfirmim ligjor para se të miratohej.

Shtojca 1: Praktika ndërkombëtare në rregullimin e Vet-konsumatorëve

Kjo shtojcë shqyrton mënyrën se si janë dizajnuar skemat e Vet-konsumatorëve në pesë juridiksione evropiane. Secili rast është përzgjedhur meqenëse ofron shembuj për çështjet kyçe të dizajnit të trajtuara në këtë Koncept Dokument, si: pragjet e kapacitetit për pjesëmarrje, mënyra se si shpërblehen Vet-konsumatorët për energjinë elektrike që e injektojnë, mënyra se si kreditet e tepërta barten, shuhen ose kompensohen, si dhe mënyra se si trajtohen Vet-konsumatorët nga tarifat e rrjetit.

Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut janë vende homologe të Ballkanit Perëndimor, të cilat i ndajnë kushtet fillestare me Kosovën. Rumania, Spanja dhe Polonia janë shtete anëtare të BE-së.

Tabela përmbledh pesë skemat përgjatë pragjeve të kapacitetit, shpërblimit të tepricës, duke përfshirë bazën e çmimit dhe rregullat e kreditit, si dhe strukturës së tarifave të rrjetit.

Tabela 3 Pragjet e kapacitetit, shpërblimi dhe trajtimi i tarifave të rrjetit për Vet-konsumatorët në pesë skemat e shqyrtuara

Shteti	Modeli	Pragjet e kapacitetit	Shpërblimi i tepricës (çmimi dhe rregullat e kreditit)	Tarifat e rrjetit
Shqipëria	Korniza e faturimit neto e miratuar në vitin 2026; migrimi pas aprovimit të çmimit nga rregullatori	≤500 kW; e dimensionuar sipas konsumit mesatar të dy viteve të mëparshme	Çmimi mesatar një ditë para vitit të mëparshëm në Bursën Shqiptare të Energjisë Elektrike, duke marrë parasysh kostot e shpërndarjes, të transmetimit dhe të balancimit; minimumi prej 80% të çmimit me pakicë për konsumatorët familjarë dhe tavan i caktuar sipas çmimit të aprovuar të blerjes së energjisë së ripërtëritshme për vitin 2027; kreditet mujore pajtohen në baza vjetore, me bartje në fund të vitit deri në 20% të vlerës së injektimit vjetor	Nuk ka pagesë të dedikuar kapaciteti për Vet-konsumatorët; kostot e shpërndarjes, të transmetimit dhe të balancimit merren parasysh në metodologjinë e çmimit të eksportit
Maqedonia e Veriut	Skema paraprake e Vet-konsumatorëve; korniza e re e miratuar në vitin 2026	10 kW dhe 70 kW	Çmimi referent (çmimi mesatar i paguar furnizuesit, pa tarifat e rrjetit, pagesat dhe tatimet) × 0.9, i zvogëluar më tej me raportin e importeve ndaj eksporteve kur eksportet i tejkalojnë importet; rregullimi i llogarive bëhet në dy periudha gjashtë mujore	Pagesë vëllimore dhe fikse në tension të ulët; nuk ka pagesë specifike për Vet-konsumatorët
Rumania	Kompensim sasi (≤200 kW) / rregullim financiar i llogarive (>200-400 kW)	≤200 kW kompensim sasi; >200-400 kW rregullim financiar i llogarive	≤200 kW: kompensim mujor një për një i komponentit të energjisë aktive me çmimin e energjisë aktive të kontratës së furnizimit, pa tarifat dhe tatimet; >200-400 kW: çmimi mujor mesatar i ponderuar i tregut një ditë para	Tarifat e rrjetit, tatimet dhe pagesat e tjera të rregulluara mbi energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti mbeten të ndara nga kompensimi i energjisë aktive
Spanja	Faturim neto (kompensim i thjeshtuar)	≤100 kW për kompensim të thjeshtuar; ≤15 kW lejim më i lehtë i qasjes dhe i kyçjes	Konsumatorët me tarifë të rregulluar: importet vlerësohen me koston orare të zbatueshme të energjisë dhe eksportet me çmimin orar të tepricës të nxjerrë nga tregu, minus kostoja e devijimit; çmimet në tregun e lirë përcaktohen me kontratë; kompensimi mujor kufizohet në vlerën e energjisë së importuar, pa bartje ligjore të kreditit	Komponentët e fuqisë (€/kW-vit) + komponentët e energjisë (€/kWh); konsumi vetanak i ripërtëritshëm pas njehsorit është i përjashtuar nga pagesat e rrjetit dhe nga pagesat sistimore që nga viti 2018; një shumë shtesë për shfrytëzim të rrjetit mund të zbatohet për disa forma të konsumit vetanak në afërsi përmes rrjetit të shpërndarjes
Polonia	Faturim neto (2022, i reformuar në vitin 2024)	Mikro instalimet ≤50 kW për modelin standard individual të Vet-konsumatorit	Eksportet vlerësohen me çmimet mujore ose orare të tregut; depoziti i Vet-konsumatorit = $1.23 \times$ vlera e zbatueshme e eksportit; periudha e shfrytëzimit 12-mujore; bilanci i pashfrytëzuar i nënshtrohet rimbursimit të kufizuar deri në 20% sipas rregullimit mujor ose 30% sipas rregullimit orar të llogarive	Depoziti i Vet-konsumatorit nuk i kompenson pagesat e shpërndarjes apo pagesat e tjera të rrjetit; tarifat e zbatueshme përfshijnë pagesat fikse dhe vëllimore të shpërndarjes, si dhe një tarifë kapaciteti sipas brezave

A1.1 Shqipëria

Në maj të vitit 2026, Këshilli i Ministrave i Shqipërisë miratoi një regjim të faturimit neto. Ai e zëvendëson skemën ekzistuese të matjes neto pasi rregullatori ta aprovojë çmimin e rregulluar të eksportit.²⁰

Pragjet e kapacitetit

Skema zbatohet për vetë prodhuesit familjarë dhe jo-familjarë të kyçur në rrjetin e shpërndarjes, me kapacitet maksimal të instaluar prej 500 kW. Kapaciteti nuk mund ta tejkalojë kapacitetin e aprovuar të kyçjes dhe dimensionohet sipas konsumit mesatar vjetor të konsumatorit gjatë dy viteve të mëparshme. Gjenerimi vjetor i parashikuar nuk duhet ta tejkalojë konsumin mesatar vjetor.

Shpërblimi

Sipas kornizës së Shqipërisë të faturimit neto, energjia elektrike e tërhequr nga rrjeti dhe energjia elektrike e tepërt e injektuar nga vetë-prodhuesi vlerësohen veçmas në terma monetarë. Çdo bilanc pozitiv nga energjia elektrike e eksportuar bartet si kredit në periodhat vijuese të faturimit, në vend që të kompensohet një për një në bazë të kWh-së.

Për vetë prodhuesit e furnizuar nga Furnizuesi me Shërbim Universal ose nga Furnizuesi i Mundësisë së Fundit, çmimi vjetor i eksportit bazohet në çmimin mesatar të vitit të mëparshëm në Tregun Një Ditë Para ALPEX-it, duke marrë parasysh njëkohësisht kostot e shpërndarjes, të transmetimit dhe të balancimit. Çmimi i nënshtrohet një minimumi prej 80% të tarifës së rregulluar me pakicë për konsumtorët familjarë dhe një tavani të lidhur me çmimin e blerjes së energjisë elektrike të ripërtëritshme të aprovuar nga ERE-ja për vitin 2027. ERE-ja e aprovon çmimin e zbatueshëm të faturimit neto çdo vit (në dhjetor), ndërsa korniza ia lë përcaktimit vjetor trajtimin e detajuar të komponentëve të kostove të rrjetit dhe të balancimit.

Kreditet monetare të pashfrytëzuara barten në muajt vijues. Në fund të vitit kalendarik, krediti deri në 20% të vlerës së energjisë elektrike të injektuar gjatë atij viti mund të bartet në vitin vijues, ndërsa krediti mbi atë shumë rivendoset në zero. Kreditet e akumuluar duhet të barten kur konsumatori e ndërron furnizuesin. Për vetë prodhuesit në tregun e liberalizuar, çmimi i blerjes dhe kushtet e tjera negocohen në mënyrë bilaterale me furnizuesin, në pajtim me kushtet e përgjithshme të aprovuara nga rregullatori.

Rregullimi tranzitor është relevant për Kosovën. Vendimi i vitit 2026 nuk e ndërpret menjëherë matjen neto. Vetë prodhuesit ekzistues mbeten nën matjen neto derisa rregullatori ta aprovojë çmimin e ri të blerjes. Pasi ai çmim të aprovohet, konsumatorët ekzistues të matjes neto migrojnë automatikisht në faturimin neto, ndërsa tepricat e akumuluar nga matja neto trajtohen sipas skemës së re.

Tarifat e rrjetit

Skema nuk fut pagesë të dedikuar kapaciteti për Vet-konsumatorët. Vetë dispozita e shpërblimit kërkon nga rregullatori t'i marrë parasysh kostot e shpërndarjes, të transmetimit dhe të balancimit, dhe përcakton se kompensimi duhet të reflektojë vlerën e tregut, duke i shmangur njëkohësisht subvencionimet e tërthorta të paarsyeshme ndërmjet vetë prodhuesve dhe konsumatorëve të tjerë.

A1.2 Maqedonia e Veriut

Maqedonia e Veriut ka operuar një skemë kompensimi për Vet-konsumatorët, e cila është relevante për Kosovën si krahasues i Ballkanit Perëndimor. Një kornizë e re për energjinë e ripërtëritshme është miratuar në vitin 2026 dhe zbatimi i saj i detajuar është ende në zhvillim, prandaj metodologjia e

²⁰ Vendimi i Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë nr. 368/2026, që përcakton skemën e faturimit neto për vetë prodhuesit, miratuar në maj 2026. Skema e zëvendëson rregullimin ekzistues të matjes neto pasi Enti Rregullator i Energjisë (ERE) ta aprovojë çmimin e rregulluar të blerjes.

shpërblimit e parashtruar më poshtë i referohet skemës paraprake të Vet-konsumatorëve e jo dizajnit të kornizës së re.

Pragjet e kapacitetit

Sipas skemës paraprake, kapaciteti maksimal i instaluar ishte 6 kW për konsumatorët familjarë dhe 40 kW për konsumatorët e vegjël. Ata kufij ishin ngritur më parë përkatësisht nga 4 kW dhe 20 kW.

Në gusht të vitit 2025, Ministria e Energjetikës, Minierave dhe Burimeve Minerale njoftoi ndryshime të propozuara legislative që i rrisin pragjet në 10 kW për konsumatorët familjarë dhe 70 kW për kompanitë, së bashku me procedura të thjeshtuara të lejimit dhe të kyçjes. Njoftimi i paraqiti ato ndryshime në kontekstin e amendamenteve të propozuara të Ligjit për Eficiencë të Energjisë.

Maqedonia e Veriut më pas miratoi një Ligj të ri për Shfrytëzimin e Energjisë nga Burimet e Ripërtëritshme, të publikuar në Gazetën Zyrtare Nr. 146/2026, ndërsa regjistri ministror i legjislacionit e konfirmon miratimin e tij. Korniza e re fut rregullim të dedikuar të vetë-gjenerimit të ripërtëritshëm, duke përfshirë mekanizmat e matjes neto dhe të faturimit neto. Meqenëse zbatimi i detajuar i atyre mekanizmave është ende duke u vendosur, skema paraprake mbahet më poshtë si krahasues metodologjik i verifikuar.²¹

Shpërblimi

Sipas skemës paraprake të Vet-konsumatorëve, kompensimi për energjinë elektrike të injektuar në rrjet bazohej në një çmim referent që i korrespondonte çmimit mesatar të paguar nga Vet-konsumatori te furnizuesi i tij, pa tarifat e rrjetit, pagesat e tjera dhe tatimet. Kur furnizuesi universal e blinte tepricën, çmimi referent lidhej me çmimin e tij mesatar të prokurimit për konsumatorët familjarë dhe konsumatorët e vegjël.²²

Formula e shpërblimit zbatonte koeficientin 0.9.

Kur importet janë së paku sa eksportet: kompensimi = çmimi referent × 0.9.

Kur eksportet i tejkalojnë importet: kompensimi = çmimi referent × 0.9 × (importet ÷ eksportet).

Prandaj, mekanizmi përmbante dy zvogëlime të mundshme. Koeficienti 0.9 zbatonte një zvogëlim të përhershëm prej 10 për qind ndaj çmimit referent. Kur eksportet i tejkalonin importet, raporti i importeve ndaj eksporteve e zvogëlonte shpërblimin edhe më tej. Dizajni e zvogëlonte stimulën ekonomik për mbi dimensionimin e ndjeshëm të një instalimi, pa e ndaluar prodhimin e tepricës. Rregullimi i llogarive sipas skemës paraprake bëhej në dy periudha gjashtëmujore, nga janari deri në qershor dhe nga korriku deri në dhjetor.

Formula më lart duhet kuptuar si metodologjia paraprake maqedonase e kompensimit. Legjislacioni i vitit 2026 për energjinë e ripërtëritshme fut një kornizë të re për matjen neto dhe faturimin neto, ndërsa zbatimi i tij i detajuar duhet monitoruar para se regjimi i ri të shfrytëzohet si pikë referimi metodologjike.

Tarifat e rrjetit

Një karakteristikë relevante e formulës paraprake të kompensimit është se çmimi referent i përjashtonte shprehimisht tarifat e rrjetit, pagesat e tjera dhe tatimet. Prandaj, energjia elektrike e tepërt nuk kreditohej me çmimin e plotë final me pakicë.

²¹ Ligji për Përdorimin e Energjisë nga Burimet e Rinovueshme, Republika e Maqedonisë së Veriut, Gazeta Zyrtare nr. 146/2026.

²² Rregullore për Burimet e Energjisë së Rinovueshme, Republika e Maqedonisë së Veriut. Neni 5 e përcakton formulën e kompensimit dhe e përkufizon çmimin referent si çmimin mesatar të paguar nga Vet-konsumatori te furnizuesi i tij, pa tarifat e rrjetit, pagesat e tjera dhe tatimet.

A1.3 Rumania

Rumania zbaton një kornizë të diferencuar të rregullimit të llogarive për vetë-konsumatorët sipas madhësisë së instalimit. Korniza është ndryshuar materialisht me Ligjin Nr. 160/2026, të publikuar më 23 korrik 2026 dhe në fuqi nga 26 korriku 2026. Ligji i ri i ndryshon rregullimet e llogarive për Vet-konsumatorët, duke e ruajtur njëkohësisht dallimin ndërmjet instalimeve deri në 200 kW dhe instalimeve mbi 200 kW e deri në 400 kW.²³

Pragjet e kapacitetit

Instalimet e ripërtëritshme me kapacitet të instaluar deri në 400 kW për pikë konsumi mund të përfitojnë nga rregullimet e veçanta për Vet-konsumatorët. Dallimi kryesor është ndërmjet instalimeve deri në 200 kW, të cilat marrin kompensim sasior, dhe instalimeve mbi 200 kW e deri në 400 kW, të cilat marrin rregullim financiar të llogarive. Kompensimi sasior për instalimet deri në 200 kW mbetet në dispozicion deri më 31 dhjetor 2030.

Shpërblimi

Për Vet-konsumatorët me instalime deri në 200 kW, Ligji Nr. 160/2026 parasheh kompensim sasior mujor. Energjia elektrike e injektuar në rrjet e kompenson një për një energjinë elektrike të tërhequr për komponentin e energjisë aktive, duke shfrytëzuar çmimin e energjisë aktive të kontratës së furnizimit të Vet-konsumatorit. Tarifat e rrjetit, tatimet dhe pagesat e tjera të rregulluara mbeten të zbatueshme për energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti. Çdo energji elektrike e injektuar mbi konsumin gjatë periudhës së faturimit vlerësohet me të njëjtin çmim të energjisë aktive, pa tarifën dhe tatimet.

Instalimet ≤ 200 kW: vlera e eksportit = çmimi i energjisë aktive në kontratën e furnizimit të Vet-konsumatorit, pa tarifën dhe tatimet.

Metodologjia e mëparshme lejonte që energjia elektrike e tepërt të bartej deri në 24 muaj. Ligji Nr. 160/2026 e zëvendëson atë strukturë me kompensim dhe faturim mujor. Meqenëse Autoriteti Kombëtar Rregullator i Energjisë i Rumanisë duhet ta përshtatë metodologjinë e detajuar zbatuese me ligjin e ri, sistemi aktualisht duhet përshkruar si kornizë e re ligjore e kompensimit mujor në proces zbatimi rregullator, e jo si një grup procedurash faturimi që tashmë janë rishikuar plotësisht në praktikë.

Për instalimet mbi 200 kW e deri në 400 kW, furnizuesi e blen energjinë elektrike të injektuar në rrjet nga Vet-konsumatorët duke shfrytëzuar çmimin mujor mesatar të ponderuar të regjistruar në tregun një ditë para në muajin në të cilin është prodhuar energjia elektrike.

Instalimet > 200 kW dhe ≤ 400 kW: vlera e eksportit = çmimi mujor mesatar i ponderuar i tregut një ditë para.

Tarifat e rrjetit

Rumania nuk e trajton kreditin e eksportit si të barasvlershme me çmimin e plotë final me pakicë të energjisë elektrike. Energjia e injektuar nga Vet-konsumatori vlerësohet duke iu referuar komponentit të energjisë aktive, ndërsa tarifën dhe tatimet e ndërlidhura me energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti mbeten të zbatueshme veçmas. Prandaj, kompensimi për mallin e energjisë elektrike nuk i eliminon kostot e rrjetit dhe kostot e tjera të rregulluara të ndërlidhura me tërheqjet e mëvonshme.

²³ Ligji nr. 160/2026, i publikuar më 23 korrik 2026 dhe që ka hyrë në fuqi më 26 korrik 2026

A1.4 Spanja

Spanja operon një mekanizëm të thjeshtuar të kompensimit të tepricës sipas Dekretit Mbretëror 244/2019. Energjia elektrike e importuar dhe ajo e eksportuar vlerësohen veçmas, ndërsa kompensimi i tepricës shprehet në terma monetarë e jo në terma energjie.

Pragjet e kapacitetit

Mekanizmi i thjeshtuar i kompensimit është në dispozicion të instalimeve të kualifikuara të ripërtëritshme, ku kapaciteti i përgjithshëm i instaluar prodhues nuk e tejkalon 100 kW. Instalimet me gjenerim tepricë prej 15 kW ose më pak, të vendosura në tokë të urbanizuar që i plotëson kërkesat ligjore, janë gjithashtu të përjashtuara nga marrja e lejeve për qasje dhe kyçje të gjenerimit.

Shpërblimi

Sipas kompensimit të thjeshtuar, energjia elektrike e tërhequr nga rrjeti dhe energjia elektrike e tepërt e injektuar në rrjet vlerësohen veçmas. Për konsumatorët e furnizuar sipas tarifës së rregulluar për konsumatorët e vegjël, dy çmimet janë si vijon.

Çmimi i importit = kostoja orare e energjisë e zbatueshme sipas tarifës së rregulluar për konsumatorët e vegjël.

Çmimi i eksportit = çmimi orar i tepricës i nxjerrë nga tregu, i bazuar në tregjet një ditë para dhe brenda ditore, minus kostoja e zbatueshme e devijimit.

Për konsumatorët në tregun e lirë, çmimi i caktuar si për energjinë elektrike të importuar, ashtu edhe për tepricën, përcaktohet sipas marrëveshjeve kontraktuale me tregtuesin me pakicë. Kompensimi llogaritet si bilanc ekonomik brenda periudhës së faturimit.

Vlera ekonomike e caktuar për energjinë elektrike të tepërt nuk mund ta tejkalojë vlerën ekonomike të energjisë elektrike të tërhequr nga rrjeti gjatë së njëjtës periudhë faturimi, ndërsa periudha e faturimit për këtë qëllim nuk mund të jetë më e gjatë se një muaj. Prandaj, mekanizmi i thjeshtuar nuk krijon kredit monetar që akumulohet pa afat. Kompensimi i tepricës mund ta zvogëlojë komponentin e energjisë të faturës deri në zero, por nuk mund të prodhojë ngarkesë negative të energjisë sipas mekanizmit ligjor të kompensimit të thjeshtuar.

Tarifat e rrjetit

Energjia elektrike e tërhequr nga rrjeti mbetet subjekt i tarifave të zbatueshme të rrjetit dhe i pagesave sistimore. Për konsumatorët e vegjël, këto përfshijnë komponentët e fuqisë së kontraktuar të shprehur në €/kW-vit dhe komponentët e energjisë të ndryshueshëm në kohë, të shprehur në €/kWh.

Energjia elektrike e ripërtëritshme e konsumuar drejtpërdrejt nga instalimi i Vet-konsumatorit është e përjashtuar nga pagesat e rrjetit dhe nga pagesat sistimore. Ky përjashtim është futur në vitin 2018, duke e hequr faktikisht pagesën e dikurshme mbi energjinë elektrike të vetë-konsumuar. Rrjedhimisht, pagesat e ndryshueshme të rrjetit dhe ato sistimore zakonisht zbatohen mbi energjinë elektrike faktikisht të tërhequr nga rrjeti, e jo mbi energjinë elektrike të prodhuar dhe të konsumuar pas njehsorit.

Një përjashtim specifik zbatohet për disa forma të konsumit vetanak në afërsi përmes rrjetit publik të shpërndarjes. Kur energjia elektrike transferohet ndërmjet instalimit të ndërlidhur gjenerues dhe konsumatorit përmes rrjetit të shpërndarjes, mbi energjinë elektrike të transferuar mund të zbatohet një shumë shtesë për shfrytëzim të rrjetit, e shprehur në €/kWh.

A1.5 Polonia

Polonia e zëvendësoi sistemin e vet të mëparshëm të matjes neto të bazuar në sasi për hyrësit e rinj me faturimin neto në vitin 2022. Rregullimet e faturimit neto janë rishikuar më pas me legjislacion që hyri në fuqi më 27 dhjetor 2024.²⁴

Pragjet e kapacitetit

Për modelin standard individual të Vet-konsumatorit të shqyrtuar këtu, kategoria relevante e gjenerimit është mikro-instalimi, i përkufizuar si instalim i energjisë së ripërtëritshme me kapacitet elektrik të instaluar deri në 50 kW.

Shpërblimi

Polonia e ndan vlerën e caktuar për energjinë elektrike të injektuar në rrjet nga çmimi dhe pagesat që paguhen më pas për energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti. Energjisë elektrike të eksportuar nga Vet-konsumatori i caktohet një vlerë monetare e tregut dhe ajo kreditohet në depozitin e Vet-konsumatorit.

Për Vet-konsumatorët që kanë filluar ta prodhojnë energjinë elektrike para 1 korrikut 2024, reforma e vitit 2024 e rivendosi rregullimin e llogarive në bazë të çmimit mujor të tregut si qasje të parazgjedhur, duke u lejuar atyre njëkohësisht të vendosin vullnetarisht për rregullim në bazë të çmimit orar të tregut. Vetë-konsumatorët që hyjnë në rregullimet përkatëse të faturimit neto nga 1 korriku 2024 rregullohen në bazë të vlerave orare të tregut. Sipas rregullimit me orë, energjia elektrike e eksportuar vlerësohet sipas çmimit të tregut të zbatueshëm në orën përkatëse, prandaj energjia elektrike e injektuar gjatë periudhave me çmime të ulëta me shumicë merr një vlerë përkatësisht më të ulët. Që nga 27 dhjetori 2024, vlera e caktuar për depozitin e Vet-konsumatorit rritet për 23 për qind.

Depoziti i kredituar i Vet-konsumatorit = $1.23 \times$ vlera e zbatueshme e tregut e energjisë elektrike të eksportuar.

Depoziti i Vet-konsumatorit mund të shfrytëzohet për ta zvogëluar koston e energjisë elektrike të blerë nga furnizuesi, por ai nuk i kompenson pagesat e shpërndarjes apo pagesat e tjera të rrjetit të ndërlidhura me energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti. Ato pagesa mbeten të pagueshme për energjinë elektrike të marrë nga rrjeti. Në të kundërtën, energjia elektrike e konsumuar drejtpërdrejt nga instalimi i Vet vetë-konsumatorit e shmang si blerjen e energjisë elektrike nga furnizuesi, ashtu edhe pagesat e rrjetit që përndryshe do të lindnin nga tërheqja prej rrjetit.

Shumat e kredituara në depozitin e Vet-konsumatorit mund të shfrytëzohen për dymbëdhjetë muaj nga data në të cilën ato regjistrohen në llogarinë e Vet-konsumatorit. Pas asaj periudhe, shumat e pashfrytëzuara mund të krijojnë të drejtë për një rimbursim të kufizuar në para:

- Vet-konsumatorët që mbeten në rregullimin mujor të llogarive mund të marrin kthim deri në 20 për qind të shumës përkatëse.
- Vet-konsumatorët që rregullohen sipas çmimit orar të tregut, duke përfshirë vetë-konsumatorët e mëhershëm që zgjedhin të kalojnë në rregullimin orar, mund të marrin kthim deri në 30 për qind.

Prandaj, sistemi polak mund të karakterizohet si vlerësim i eksportit i bazuar në treg, me një shtesë prej 23 për qind në depozit, me periudhë shfrytëzimi dymbëdhjetë mujore dhe me rimbursim të

²⁴ Ligji për Burimet e Energjisë së Rinovueshme i Republikës së Polonisë, i ndryshuar me efekt nga 27 dhjetori 2024. Udhëzuesi i Ministrisë së Klimës dhe Mjedisit për Vet-konsumatorët, <https://www.gov.pl/web/klimat/prosument-11>.

kufizuar në para, ndërsa pagesat e rrjetit mbi energjinë elektrike të tërhequr nga rrjeti mbeten jashtë mekanizmit të rregullimit të llogarive me depozitin e Vet-konsumatorit.

Tarifat e rrjetit

Energjia elektrike e konsumuar drejtpërdrejt nga instalimi i Vet-konsumatorit i shmang kostot e ndërlidhura me tërheqjen e asaj energjie elektrike nga rrjeti, ndërsa energjia elektrike e marrë më pas nga rrjeti faturohet sipas marrëveshjeve të zbatueshme të furnizimit dhe të tarifave të rrjetit. Tarifat e shpërndarjes të aprovuara nga Zyra Polake e Rregullatorit për Energji e kombinojnë një pagesë fikse dhe një pagesë vëllimore të shpërndarjes me një tarifë kapaciteti sipas brezave.